

2020

BIODIVERSITETSINDEX

SVERIGES ENDA RANKING AV BIOLOGISK
MÅNGFALD INOM NÄRINGSLIVET

PRODUCERAD 2020-05-20 AV ECOGAIN

OM ECOGAIN

Ecogain är Sveriges främsta kunskapsföretag inom biologisk mångfald och ekosystemtjänster med fokus på affärsutveckling. Vi stöttar samhällsaktörer i att utveckla hållbara affärsmodeller, från strategiska frågor på ledningsnivå till marknära insatser i fält. Det handlar om konkreta lösningar för företag som inser värdet av att investera i en levande natur, med ökad affärsnytta och stärkt varumärke.

FÖRFATTARE: Christian Sjöland, Magnus Karlefors, Anders Enetjärn,
Layout: Emelie Ousbäck, samtliga Ecogain

För mer information och ytterligare kommentarer kring analysen kontakta:
Anders Enetjärn, vd Ecogain
tfn: +46 (0)10 405 90 01
e-post: anders.enetjarn@ecogain.se

Christian Sjöland, affärsutvecklingskonsult, Ecogain
tfn: +46 (0)10 405 90 10
e-post: christian.sjoland@ecogain.se

Bilder för fri publicering:
Emelie Ousbäck, marknadsansvarig Ecogain
tfn: +46 (0)10 405 90 03
e-post: emelie.ousback@ecogain.se

2020 BIODIVERSITETSINDEX

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	4
VD HAR ORDET	5
VARFÖR ETT BIODIVERSITETSINDEX?	6
FAKTA SOM FÅTT FÖRETAGEN ATT PRATA OM BIOLOGISK MÅNGFALD....	8
Väckarklockan från WWF.....	8
Tung vetenskap från IPBES	8
World Economic Forum gjorde biologisk mångfald affärsrelevant	9
SEX MOTIV FÖR BIOLOGISK MÅNGFALD I DITT FÖRETAG	11
FYRA OMVÄRLDSHÄNDELSE R SOM DITT FÖRETAG BEHÖVER HA KOLL PÅ....	13
1,5-gradersmålet för biologisk mångfald	13
EU:s strategi för biologisk mångfald	13
Science Based Targets for Biodiversity	15
EU:s taxonomi för hållbar finansiering	15
METOD FÖR BIODIVERSITETSINDEX	16
Urval av företag	16
Material som granskats.....	16
Varför bara hållbarhets-redovisningen?	16
16 utvärderingsfrågor	17
RESULTAT	19
Grönt, gult eller rött i trafikljuset?	19
Ranking av de 100 största företagen i Sverige.....	22
Ranking av de 100 största företagen i Norden.....	25
”Storbolagslistor” för respektive land.....	29
Företagens fördelning på branscher och länder	33
Företagen som toppar årets lista	33
FEM ÅTGÄRDER FÖR DITT FÖRETAG NU	36
BUSINESS@BIODIVERSITY SWEDEN	37
NOTER	39

SAMMANFATTNING

Biodiversitetsindex är Ecogains undersökning av hur de största svenska och nordiska företagen rapporterar på biologisk mångfald i sina hållbarhetsredovisningar. Undersökningen startade i enkelhet 2019 och kommer publiceras varje år i samband med den biologiska mångfaldens dag den 22 maj.

En riskanalys från World Economic Forum, en väckarklocka från WWF Världsnaturfonden och tung vetenskap från FN:s expertpanel IPBES har fått företagen att börja prata om biologisk mångfald.

Biodiversitetsindex granskar företagens rapportering av hur de identifierar, sätter mål, genomför åtgärder och följer upp biologisk mångfald. Syftet är att hjälpa företagen att förstå hur biologisk mångfald blir en naturlig del av deras hållbarhetsarbete och affärer.

Trafikljuset i Biodiversitetsindex visar att biologisk mångfald fortfarande är en djupt underprioriterad fråga inom det nordiska näringslivet. Endast en fjärdedel av de stora företagen har formulerat någon form av mål för biologisk mångfald.

GRÖNT

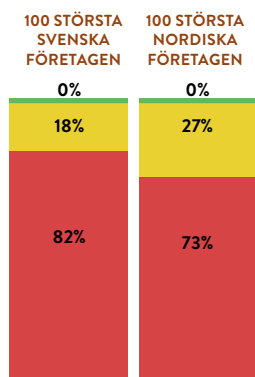
Mål i linje med vetenskapen:
Inga nettoförluster av biologisk mångfald efter 2030

GULT

Någon form av mål om biologisk mångfald

RÖTT

Inget mål om biologisk mångfald

Rankingen av bolagens rapportering visar att branscherna Material, Energi och Dagligvaror är de som nått längst med att göra frågan om biologisk mångfald affärsrelevant.

Rankingen har viktat mål och konkreta åtgärder för biologisk mångfald tyngre än åtgärder för att identifiera och följa upp. I rankingen kan företagen nå som mest 29 poäng. Rankingen visar följande:

Rankingen av de 100 största nordiska (Sverige, Norge, Danmark, Finland) företagen toppas av Ørsted (19 poäng), Fortum (19), Stora Enso (16) och Preem (14).

Rankingen av de 100 största svenska företagen toppas av LKAB (17 poäng), SCA (17), Arla Foods (14), IKEA (14) och Preem (14).

Jämförelsen mellan de största nordiska företagen (Sverige, Norge, Danmark, Finland) visar att det är en signifikant lägre andel av de svenska storbolagen som nämner biologisk mångfald i sina års- och hållbarhetsredovisningar jämfört med i de övriga länderna.

Biodiversitetsindex tipsar om att börja med någon av följande åtgärder för att framtidssäkra företagets verksamhet med hänsyn till biologisk mångfald:

- 1) Utbilda dig och kollegorna, 2) Kartlägg era väsentliga frågor inom biologisk mångfald, 3) Sätt ett mål, 4) Gör grönt i företagets omgivning, 5) Ta ansvar för en art

VD HAR ORDET

När det gäller de planetära hållbarhetsfrågorna måste vi företag klara av att hålla tre bollar i luften samtidigt; cirkulariteten, klimatet och biodiversiteten. En svensk vd kläckte de orden i ett samtal tidigare i våras. Så rätt det var!

Men när vi inom Ecogain började med vår hållbarhetsgranskning ifjol upptäckte vi en obalans. 85% av de svenska storföretagen hade policy eller mål för klimatet. Lika stor andel saknade det för biodiversiteten. Kanske är det för att biodiversitet är så svårt? Men svårigheten i sig är ju inget skäl att inte ta sig an frågan.

Mitt under coronapandemin våren 2020 släpper Ecogain sitt Biodiversitetsindex 2020. Är det verkligen ett bra läge för att prata biodiversitet? Jag tror precis det. Bakom rubrikerna om pandemin växer insikten att en av de bästa försäkringarna för människans goda liv på jorden är att också ge plats för naturen och dess arter.

Men är verkligen biodiversitet en fråga som angår företag? Absolut! Naturen finns nästan i varje företags värdekedja. Oavsett om den är nära affärerna eller långt bort så finns det inte ett enda företag som saknar naturen som leverantör, eller som inte påverkar naturen nedströms.

H&M är ett jordbruksföretag som odlar bomull på väldiga arealer. Den tankeväckande reflektionen hörde jag förra veckan från EU Business and Biodiversity Platform. Det var tänkt som ett exempel på hur nära naturen ligger företagen. Med den logiken skulle Electrolux, Skanska och Volvo till stora delar vara gruvbolag som utvinnet metaller och mineraler ur berggrunden, Axfood och ICA stora jordbruksföretag, Trelleborg ett skogsföretag. Preem skulle beskrivas som både oljeproducent och skogsföretag medan Spotify och Microsoft närmast skulle liknas vid energiproducenter som utvinnet och omvandlar energi från naturens flöden. När luppen kommer fram och väsentlighetsanalysen görs med rätt kompetens kryper naturen närmare varje affärsmodell. Alla företag skulle kunna ställa krav på hur tillvaratagandet av naturens tjänster ska regleras på ett schysst sätt i deras processer.

Under nästa år kommer FN besluta om nya globala biodiversitetsmål. Biodiversitetens motsvarighet till 1,5-gradersmålet kan bli att helt stoppa förlusterna av natur och ekosystem till 2030, och att återupphygga naturens kapital med 20% till 2050. Företagen kommer förväntas formulera mål som står i paritet med det.

Vi inom Ecogain vill vara de som förbereder och hjälper företagen att ställa om när förväntningarna ökar i den här livsavgörande frågan. Ecogains årliga Biodiversitetsindex är en del av den strategin. Jag är glad att den här årliga mätningen kommer stärka företagen både kommersiellt och som ansvarsfulla samhällsaktörer.

Anders Enetjärn, VD Ecogain

VARFÖR ETT BIODIVERSITETSINDEX?

Det övergripande syftet med Biodiversitetsindex är att hjälpa företagen förstå hur biologisk mångfald är relevant för dem, så att de kan involvera frågan i sitt hållbarhetsarbete, och därmed i sina affärer. Ecogain vill helt enkelt inspirera till handling i en fråga som på sikt är förknippad med både stora risker och möjligheter för företagen. Syftet är inte att peka finger - det är det goda arbetet som ska framhävas.

Ecogains förhoppning är att Biodiversitetsindex 2020 kommer placera frågan om biologisk mångfald i ännu fler styrelserum. Frågan innebär både risker och möjligheter. Precis som klimatfrågan behöver frågan om biologisk mångfald därför bli en naturlig del av det strategiska hållbarhetsarbetet i varje företag, från den operativa verksamheten till längst ut i leverantörskedjan.

Mer konkret är syftet med Biodiversitetsindex att på ett tydligt och transparent sätt kartlägga hur långt de största företagen har kommit med sin rapportering på och därmed sitt arbete med biologisk mångfald.

Det är dock viktigt att understryka att Biodiversitetsindex i första hand mäter hur företagen rapporterar. Det ger en bild av hur de prioriterar frågan. Beskrivningen av faktisk prestanda inom biologisk mångfald kommer utvecklas i takt med att mätbarhet inom biologisk mångfald utvecklas.

Med sitt fokus på de största företagen är Biodiversitetsindex en temperaturmätning av näringslivet. Var befinner det sig? Vart behöver det sikta? De utvärderingsfrågor som vi valt för Biodiversitetsindex ska hjälpa företagen att förstå vad som väntar runt hörnet.

Ecogain gjorde den första granskningen av de stora företagens hållbarhetsredovisningar med avseende på biologisk mångfald år 2019. En viktig slutsats av 2019 års granskning var att 85% av företagen hade någon form av policy eller mål för klimat, medan motsvarande för biologisk mångfald var det omvända. Där var det 85% som helt saknade policy eller mål.

Den årliga publiceringen av Biodiversitetsindex kommer visa på utvecklingen över tid. Vilka företag och branscher går i bräschen och vilka hamnar efter? Var behövs insatser, innovation, investeringar?

VARFÖR DE STÖRSTA FÖRETAGEN?

Inom ekologin finns begreppet nyckelarter. En nyckelart har stor betydelse för andra arters överlevnad i ett ekosystem. Till exempel förser den största hackspetten spillkråkan många andra arter - fåglar, däggdjur och insekter - med bohål. Går det bra för spillkråkan så går det bra för många andra av skogens invånare. Spillkråkan är en av skogsekosystemets nyckelarter.

Samma gäller i det ekosystem som är näringslivet. I näringslivet finns det nyckelaktörer som genom sitt agerande kan påverka utvecklingen av hela branscher. Nyckelaktörerna är de största företagen. I kraft av sin storlek kan de sätta nya standarder för hur företag ska drivas. I förlängningen skapar de momentum för förändring i hela branscher. Därför är det viktigt att undersöka hur näringslivets nyckelaktörer agerar och vad de kan göra ännu bättre.

VAD ÄR BIOLOGISK MÅNGFALD?

Vi människor är beroende av produkter och tjänster som naturen av sig själv bidrar med, så kallade ekosystemtjänster (t.ex. matproduktion, vattenrening, klimatreglering, erosionsskydd, rekreation, virke och textilproduktion). Biologisk mångfald är en grundförutsättning för att naturen ska kunna producera ekosystemtjänster.

Biologisk mångfald är också vår bästa försäkring för att ekosystemen ska kunna fortsätta fungera som idag (och producera ekosystemtjänster som idag) när förutsättningarna, t.ex. klimatet, förändras. Ju större artvariation desto större sannolikhet för att det finns arter som anpassar sig till det nya klimatet (t.ex. torrare somrar).

Konventionen för Biologisk mångfald definierar biologisk mångfald som *”variationsrikedomen bland levande organismer av alla ursprung, inklusive från bland annat landbaserade, marina och andra akvatiska ekosystem och de ekologiska komplex i vilka dessa organismer ingår; detta innefattar mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem.”*¹

Kort sagt är biologisk mångfald en grundförutsättning för vår överlevnad och vårt välmående på jorden.

FAKTA SOM FÅTT FÖRETAGEN ATT PRATA OM BIOLOGISK MÅNGFALD

Situationen är kritisk för planetens ekosystem. Den biologiska mångfalden – grundpelaren i alla funktionella ekosystem – är hotad av människans sätt att omvandla och på andra sätt påverka naturen.

Här beskriver vi några fakta och händelser som väckt näringslivets uppmärksamhet på frågan om biologisk mångfald under de senaste två åren.

VÄCKARKLOCKAN FRÅN WWF

WWF:s Living Planet Report 2018² visade en häpnadsväckande nedgång på 60% av storleken hos ett stort antal populationer av däggdjur, fåglar, fiskar, reptiler och amfibier på bara drygt 40 år. De största hoten mot de arter som identifierats i rapporten har en direkt länk till mänskliga aktiviteter. Här ingår förlust av arternas livsmiljöer till följd av förändrad mark- och vattenanvändning och överutnyttjande av enskilda arter genom fiske och jakt.

Carter Roberts, WWF:s USA-chef, kommenterade: *"Den här rapporten är ett varningsskott. Naturliga system som är viktiga för vår överlevnad - skogar, hav och floder – fortsätter att utarmas. Vilda djur runt om i världen fortsätter att minska. Det påminner oss om att vi måste ändra kurs. Det är dags att balansera vår konsumtion med naturens behov och att skydda den enda planeten som är vårt hem."*¹³

TUNG VETENSKAP FRÅN IPBES

IPBES - FN:s vetenskapspolitiska plattform för biologisk mångfald och ekosystemtjänster - (Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services) är den biologiska mångfaldens motsvarighet till klimatets IPCC.

IPBES sammanställer läget för biologisk mångfald i världen. Rapporterna är ett avgörande viktigt underlag för de internationella överenskommelser som länderna träffar om biologisk mångfald.

IPBES rapport The Global Assessment of Biodiversity and Ecosystem Services från 2019⁴ är den största vetenskapliga sammanställningen hittills över statusen för planetens ekosystem. Rapporten visade att en miljon arter hotas av utdöende under de närmaste årtiondena. IPBES slog också fast att de starkaste drivkrafterna är förändrad markanvändning på land och i sötvatten, följt av direkt överutnyttjande av arter genom t.ex. fiske. Klimatförändringarna är den tredje största faktorn som driver förluster av biologisk mångfald, följt av föroreningar och invasiva arter.

"Biodiversitet och naturens bidrag till människor låter, för många människor, akademiskt och långt borta från våra dagliga liv. ... Ingenting kunde vara längre från sanningen - de är grunden för vår mat, vårt rena vatten och vår energi."¹⁵

- Sir Robert Watson,
ordförande för IPBES

Samtidigt som vi ser hur mänsklig aktivitet påverkar ekosystemen är således både samhället och ekonomin helt beroende av naturens förmåga att fortsätta leverera varor och tjänster till våra dagliga liv.

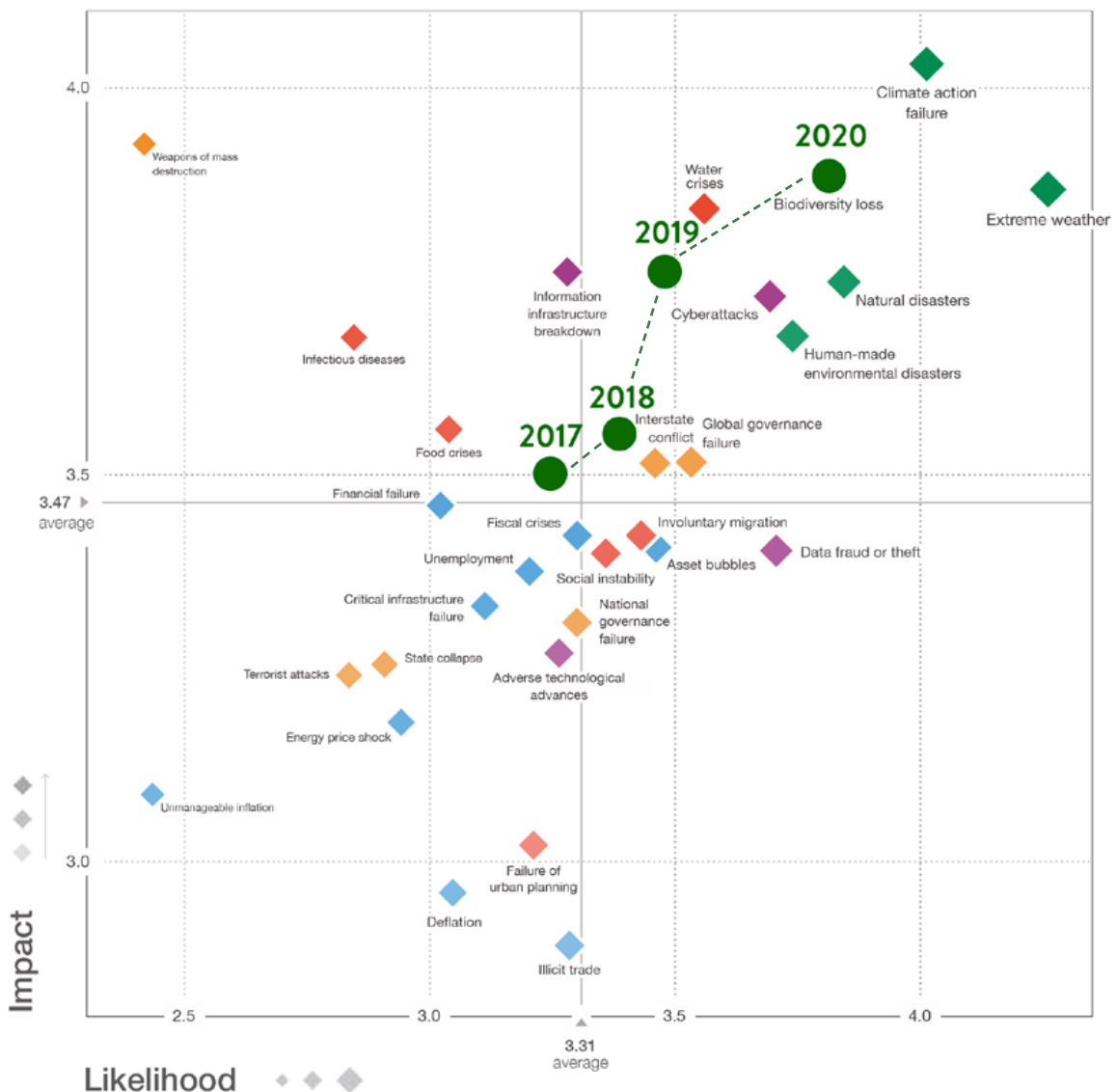
WORLD ECONOMIC FORUM GJORDE BIOLOGISK MÅNGFALD AFFÄRSRELEVANT

Om IPBES representerar den tunga naturvetenskapen så är World Economic Forum (WEF) den som med kraft kan inskräpa vilka omvärldsfrågor som kommer vara mest relevanta för näringslivet.

Den 15 januari i år presenterade World Economic Forum (WEF) sin analys av de största riskerna som världen har att möta under det kommande året (notera att detta var veckorna innan coronapandemin spred sig över världen).

För första gången i undersökningens historia toppar en hel kategori – de miljömässiga riskerna – listan över de mest sannolika riskerna.

WEF:S GLOBAL RISKS LANDSCAPE 2020

FIGUR 1 World Economic Forum Global Risk Report och frågan om biodiversitets förflyttning under perioden 2017-2020

Förlust av biologisk mångfald identifieras nu av näringslivets ledare som ett av de globala hoten med störst sannolikhet och störst påverkan. WEF konstaterar att förlusten av biologisk mångfald har en fundamental påverkan på mänskligheten och det goda livet på jorden. Den påverkar vår matförsörjning, vår hälsa och kan leda till att hela värdekedjor kollapsar. Därför berör det företagen.⁶

Figur 1 visar hur frågan om biodiversitet har ökat i relevans under de senaste fyra åren.^{7,8,9}

World Economic Forum slår fast att hälften av världens BNP är måttligt eller mycket beroende av naturen, och således exponerat mot förlusten av biologisk mångfald.¹⁰ Branscher som byggsektor, jordbruk, livsmedel och drycker är de som har största beroenden av naturens leveranser.

När IPBES levererar fakta hjälper World Economic Forum näringslivet att tolka hur allvarligt läget ska uppfattas.

NATURENS GRATISTJÄNSTER

Ekosystemtjänster är de produkter och tjänster som naturen av sig själv och gratis förser oss med, och som vi behöver för vår överlevnad och vårt

välstånd. Exempel på ekosystemtjänster inkluderar matproduktion, vattenrening, erosionskydd, klimatreglering och rekreation.

SEX MOTIV FÖR BIOLOGISK MÅNGFALD I DITT FÖRETAG

Biologisk mångfald har en tyngd i flera av FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling. Forskning visar till och med att biologisk mångfald kan bidra till uppfyllandet av samtliga globala mål, antingen direkt eller indirekt.¹¹

I arbetet med att stödja olika företags affärsutveckling i samklang med naturen har Ecogain samlat på sig företagens goda skäl för ett sånt schysst förhållningssätt. Vi kallar det Business Case for Biodiversity.

Här är de sex främsta motiven att ta in biologisk mångfald i ditt företags affärsmodell och hållbarhetsarbete:^{12,13}

PERSONAL

Attrahera och behåll personal. Frågan om biologisk mångfald är på allt fler människors läppar. Dagens medarbetare vill vara stolta över en arbetsplats som är en del av lösningen på jordens utmaningar.

KUNDKRAV

Föregå kunders krav. I takt med att frågan om biologisk mångfald växer kommer både dina kunder och myndigheter ställa krav. Förekom dem!

FINANSIERING

Bädda för bra finansiering. Internationellt kommer det ske en kraftig åtstramning av hållbar finansie-

ring. ESG-krav på finansiering kommer involvera krav inom biologisk mångfald. EU:s taxonomi för finansiering är på väg ditåt. Projekt som är bra för biologisk mångfald kommer innebära bättre finansiering.

VARUMÄRKE

Varumärke och License to operate. Ett starkt miljöarbete stärker ditt företags förankring i samhället och som varumärke. Biodiversitetsfrågan är under-representerad i näringslivet, och därför finns det en potential att profilera sig.

INNOVATION

Innovation och kompetens. Lösningar för biologisk mångfald innebär innovativa och spännande arbetsätt. Arter och ekosystem är roliga att hjälpa och lära sig om. Här behövs ekologisk ingenjörskonst. Fånga personalens intresse, utmana dem och få intern storytelling på köpet.

ARV

Lämna ett arv. Varje företag är beroende av naturresurser, antingen direkt eller indirekt. Om du ställer om affärsmodellen med hänsyn till företagets behov och beroenden kan du efterlämna ett fint arv som följer med företaget in i framtiden.

A close-up photograph of birch branches with vibrant green leaves and a long, brown catkin. The branches are dark brown and the leaves are bright green, some showing slight yellowing at the edges. The background is a soft, out-of-focus light green.

KLIMAT OCH BIOLOGISK MÅNGFALD I SAMMA BÅT

Klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald är en del av samma utmaning, och delar ofta samma naturbaserade lösningar. Klimatförändringar påverkar förutsättningarna för djur, människor och hela ekosystem. Samtidigt leder en förlust av biologisk mångfald till klimatförändringar när ekosystemens kapacitet för att binda koldioxid försvagas. Det är nödvändigt att arbeta med båda

systemen parallellt – det går inte att lösa den ena krisen utan att ta hänsyn till den andra. Detta ömsidiga beroende innebär dock en fördel. Den som stärker den biologiska mångfalden kommer också absorbera koldioxid och på så sätt sakta in och till slut reversera klimatförändringen. Det är naturbaserade lösningar! Naturpositiva företag kan bli ett nytt begrepp.

FYRA OMVÄRLDSHÄNDELSE SOM DITT FÖRETAG BEHÖVER HA KOLL PÅ

2020 har kallats supermiljöåret, ett år med flera viktiga beslut för klimat och biologisk mångfald. Coronapandemin har påverkat flera tidsplaner, men den har också belyst konsekvenserna av vårt sätt att överutnyttja naturen.

I spåren av coronapandemin är det många inom näringslivet (däribland World Economic Forum¹⁴ och 180 chefer på några av världens största bolag¹⁵) som menar att mänskligheten måste "*build back better*" och använda alla ekonomiska stödpaket till följd av corona till arbetstillfällen inom branscher som skapar lösningar för en levande planet. Både World Economic Forum och FN:s vetenskapliga panel IPBES¹⁶ understryker att det primärt är undanträngningen av natur som ökar sannolikheten för pandemier med zoonotiskt ursprung såsom corona. I en värld där företagen stärker den biologiska mångfalden kommer risken för pandemier att minska.

Den globala agendan för biologisk mångfald kommer få ny och ännu mer fart när den här pandemin är över. Här beskriver vi fyra omvärldshändelser som ditt företag behöver ha koll på.

1,5-GRADERSMÅLET FÖR BIOLOGISK MÅNGFALD

Världen har bestämt att det globala målet för biologisk mångfald ska sättas av FN. Det görs inom Konventionen om biologisk mångfald, Convention on Biodiversity (CBD). Konventionen undertecknades vid FN:s konferens om miljö och utveckling i Rio 1992, samtidigt som Klimatkonventionen. Sverige har undertecknat båda.¹⁷

CBD planerade sin 15:e partnerkonferens i oktober 2020, men mötet är nu uppskjutet till våren 2021. CBD ska då besluta om nya globala mål för biolo-

gisk mångfald, bland annat ett "1,5 gradersmål för biologisk mångfald".

CBD:s utkast från januari i år föreslår att nettoförlusterna av biologisk mångfald har hejdat 2030 och att ekosystemen stärks med minst 20% till 2050 (No Net Loss by 2030 and Biodiversity Net Gain of at least 20% by 2050¹⁸).

Just målet om No Net Loss 2030 blir troligen det nya "1,5 gradersmål för biologisk mångfald". Målet kommer få stor relevans för företagen.

De nya målen från CBD kommer ha mycket större fokus på mätbarhet än tidigare. Än så länge saknas bra ekvivalenter för att mäta påverkan på och bidrag till biologisk mångfald, men sådana är på väg att växa fram. För att mäta klimatpåverkan har ju koldioxidmätt blivit standard. Liknande kommer ske för biologisk mångfald.

I Sverige har Naturvårdsverket fått regeringens uppdrag att hålla dialog med företagen inför CBD-förhandlingarna. Regeringen vill att Sverige ska kunna bidra med mål som stöds av svenska aktörer.

EU:S STRATEGI FÖR BIOLOGISK MÅNGFALD

I maj väntas EU-kommissionen presentera en ny strategi för biologisk mångfald. Den är en del av New Green Deal och blir EU:s bidrag till det globala arbetet med biologisk mångfald efter 2020. Strategin ska därför beskriva den föreslagna EU-ståndpunkten för de globala förhandlingarna inom Convention on Biodiversity.

I EU:s strategi för biologisk mångfald fram till 2020 var målet att stoppa förlusten av biologisk mångfald och ekosystemtjänster inom EU, och restaurera dem så långt som möjligt. Detta har inte uppnåtts.¹⁹

Den nya strategin innehåller flera åtaganden som listas nedan. Ett av de önskade resultaten är att helt integrera överväganden om biologisk mångfald i andra EU-policyer och adressera EU:s påverkan på den globala biologiska mångfalden.

Målet är att sätta EU i en ledande position när det gäller att hantera den globala biologiska mångfaldskrisen.²⁰

EU:S NYA STRATEGI FÖR BIOLOGISK MÅNGFALD KOMMER:

ETABLERA SKYDDADE OMRÅDEN FÖR MINST:

30%
AV LANDYTA
I EUROPA

30%
AV VATTEN
I EUROPA

Med striktare skydd av EU:s återstående urskog som är juridiskt bindande för naturrestaurering 2021.

ÅTERSTÄLLA DEGRADERADE EKOSYSTEM PÅ LAND OCH I VATTEN I HELA EUROPA

Ökande ekologiskt jordbruk och artrika landskapssärdrag på jordbruksmark

Stoppa och vända det sjunkande antalet pollinatörer

Återställ minst 25000 km av EU:s floder till friflytande tillstånd

Reducera användningen av bekämpningsmedel med 50% tills 2030

Plantera 3 miljarder träd tills 2030

EU:S NATURESTAURERINGSPLAN: NYCKELÅTAGANDEN TILLS 2030.

- Rättsligt bindande EU:s återställningsmål för natur som kommer att föreslås 2021, med förbehåll för en konsekvensbedömning. År 2030 återställs betydande områden med nedbrutna och kolrika ekosystem; livsmiljöer och arter visar ingen försämring av bevarande trender och status; och minst 30% når gynnsam bevarandestatus eller visar åtminstone en positiv trend.
- Minskningen av pollinatörer vänds.
- Risken och användningen av kemiska bekämpningsmedel reduceras med 50% och användningen av farligare bekämpningsmedel reduceras med 50%.
- Åtminstone 10% av jordbruksarealen har landskapssärdrag med stor mångfald.
- Minst 25% av jordbruksmarken förvaltas av ekologiskt jordbruk och appliceringen av agro-ekologiska metoder ökar avsevärt.
- Tre miljarder nya träd planteras i EU med full hänsyn till ekologiska principer.
- Betydande framsteg har gjorts när det gäller sanering av förorenade markplatser.
- Åtminstone 25 000 km friflytande floder återställs.
- Antalet rödlistearter som hotas av invasiva arter minskar med 50%.
- Förlusterna av näringsämnen från gödselmedel minskar med 50%, vilket resulterar i att användningen av gödselmedel minskar med minst 20%.
- Städer med minst 20 000 invånare har en ambitiös Urban Greening Plan.
- Inga kemiska bekämpningsmedel används i känsliga områden i EU, så som grönområden i stadsmiljö.
- De negativa effekterna på känsliga arter och livsmiljöer, inklusive på havsbotten genom fiske- och utvinningsaktiviteter, minskar avsevärt för att uppnå god miljöstatus.
- Bifångsten av arter elimineras eller reduceras till en nivå som möjliggör återställning och bevarande av arter.

SCIENCE BASED TARGETS FOR BIODIVERSITY

Science Based Targets har blivit normen för globala företag som vill sätta mål för klimat utifrån vetenskapen. Science Based Target Network (SBTN) utvecklar vetenskapliga satta mål för biologisk mångfald för städer och företag. Nätverket utgår från synsättet om planetens gränser²¹, och har definierat målet som att nå den säkra zonen för biologisk mångfald (safe operating space).

Även om det idag inte är möjligt att som företag ansöka och ansluta sig till ett Science Based Target för biologisk mångfald så meddelar SBTN redan nu två saker som företagen måste förbereda sig på att uppfylla. Företagen måste:

- **Ha gjort en väsentlighetsanalys**
- **Schematiskt kartlagt sin värdekedjas påverkan på och beroenden av biologisk mångfald²²**

Det är ännu inte känt hur mycket insatser för biologisk mångfald som krävs för att verka inom planetens gränser. SBTN kommer använda CBD:s preliminära mål som proxy till dess att SBTN har kunnat verifiera att dessa mål är tillräckliga för att nå hållbarhet inom planetens gränser. CBD:s preliminära globala mål för biologisk mångfald skulle innebära att ett företag behöver reducera sin påverkan på biologisk mångfald till nettonoll 2030 för att därefter tillföra 1% per år fram till 2050.

SBTN pekar på ett annat sätt (en ”bottom up approach”) att definiera science based targets. Det utgår från det lokala perspektivet och de arter och naturmiljöer som en verksamhet påverkar. Även här är vetenskapen nyckeln för att sätta mål som motsvarar företagets påverkan och som ger en naturnytta inom den säkra zonen för biologisk mångfald.²³ När ett företag väl gjort en analys av påverkan och beroenden på biologisk mångfald, och har en uppskattning av vad som krävs för att nå hållbarhet inom planetens gränser kan företaget definiera sina specifika, vetenskapligt baserade mål.

EU:S TAXONOMI FÖR HÅLLBAR FINANSIERING

Väldigt många initiativ pekar tydligt mot att finansiella investerare kommer vara en stark kraft

för hållbarhet. Den som presterar hållbart kommer lättare kunna finansiera sina projekt.

Vi vill lyfta fram EU:s taxonomi för hållbar finansiering. I december 2019 träffade EU överenskomsten om en ny förordning för hållbara investeringar - den så kallade Taxonomiförordningen. Det är en av de viktigaste utvecklingslinjerna inom hållbar finansiering. Den kommer få stora konsekvenser för investerare och emittenter inom EU och utanför.²⁴

Den nya taxonomi kommer hjälpa investerare och företag att navigera i övergången till en koldioxidsnål, resilient och resurseffektiv ekonomi. De så kallade prestandetrösklarna kommer vara att varje ekonomisk aktivitet ska:

- **Ge ett väsentligt bidrag till ett av sex miljömål**
- **Inte göra någon betydande skada för övriga fem.²⁵**

DE SEX MILJÖMÅLEN FÖR EU:S TAXONOMI FÖR HÅLLBAR FINANSIERING

MINSKAD KLIMATPÅVERKAN

KLIMATANPASSNING

SKYDD AV VATTEN OCH MARINA RESURSER

ÖVERGÅNG TILL CIRKULÄR EKONOMI'

FÖRHINDRANDE OCH KONTROLL AV FÖRORENINGAR

SKYDD OCH ÅTERSTÄLLANDE AV BIOLOGISK MÅNGFALD OCH EKOSYSTEM²⁵

METOD FÖR BIODIVERSITETSINDEX

URVAL AV FÖRETAG

Biodiversitetsindex omfattar en granskning av de största företagen i Sverige, Norge, Danmark och Finland. 2019 granskades enbart svenska företag.

Granskningen omfattar 101 företag från Sverige och 20 vardera från Danmark, Finland och Norge. Sammantaget utgör dessa de 100 största i Sverige, de 20 största i vart och ett av de övriga nordiska länderna samt de 100 största nordiska bolagen.²⁶ Urvalet bygger på information från Veckans Affärer²⁷ och largestcompanies.se. Branschindelningen är baserad på GICS (Global Industri Classification Standard).²⁸

Fokus för Biodiversitetsindex är att studera det svenska och nordiska näringslivet. Bolag som inte har en hållbarhetsredovisning för verksamheten i Norden ingår därför inte i Biodiversitetsindex.²⁹

MATERIAL SOM GRANSKATS

Biodiversitetsindex bygger helt på företagens senaste hållbarhetsredovisningar (ibland integrerade i årsredovisningen). Eftersom granskningen gjorts under mars och april 2020 har den för varje företag gjorts utifrån senast tillgängliga hållbarhetsredovisning fram till den sista april. Granskningen bygger således i de allra flesta fall på hållbarhetsredovisningen för verksamhetsåret 2019. För de företag som släpper sina redovisningar efter 1 maj har 2018 års hållbarhetsredovisning granskats.³⁰

VARFÖR BARA HÅLLBARHETS- REDOVISNINGEN?

Skälet att Biodiversitetsindex koncentreras mot en granskning av enbart hållbarhetsredovisningar är primärt att det, sedan förändringarna av årsredovis-

VI MÄTER VAD SOM RAPPORTERAS, INTE FAKTISK PRESTANDA!

Det ska understrykas att Biodiversitetsindex inte får likställas med en gradering över vem som bidragit mest till biologisk mångfald eller vem som har den lägsta påverkan. Det som mäts är hur företagen kommunicerar och rapporterar sina mål och sitt arbete med biologisk mångfald i sina hållbarhetsredovisningar. Det är inte samma sak som faktisk prestanda. Även om Biodiversitetsindex enbart mäter hur företagen kommunicerar och rapporte-

rar är det rimligt att anta att det finns en korrelation mellan kommunikation och faktiskt arbete. Uttryckt annorlunda är det som mäts en proxy för hur företagen arbetar med biologisk mångfald. Ur ett samhällsperspektiv är nog det mest intressanta ändå att Biodiversitetsindex ger en bild av hur långt näringslivet i stort har kommit med sitt arbete med biologisk mångfald.

ningslagen, är den naturliga kanalen för företagen att kommunicera sitt hållbarhetsarbete, och således arbete med biologisk mångfald. Det är också ett dokument som bolagets ledning står bakom. Många företag avsätter en beskärdd del av sin hållbarhetsredovisning till att presentera sitt klimatarbete. Det är rimligt att anta att ett företag som arbetar mycket med biologisk mångfald även skulle placera det arbetet i hållbarhetsredovisningen.

Ytterligare en anledning att fokusera på hållbarhetsredovisningarna är objektivitet i bedömningar. Att studera enbart redan fastställda dokument borrar för konsekvens och objektivitet i bedömningen. En metod som involverar intervjuer eller enkäter innebär större risker för subjektivitet från granskaren. Och det granskade företaget får lätt incitament att ställa den egna verksamheten i så god dager som möjligt.

Även av resursskäl har årets Biodiversitetsindex varit begränsat till just hållbarhetsredovisningarna. Vi är medvetna om att bolagens arbete med biologisk mångfald kan kommuniceras via andra kanaler, exempelvis den egna webbplatsen. Ett bredare scope kan övervägas till kommande år.

16 UTVÄRDERINGSFRÅGOR

Själva kärnan i Biodiversitetsindex är ett antal frågor som varje företag utvärderas mot. Årets utvärderingsfrågor är en vidareutveckling av de frågor som ställdes 2019. Till exempel upptäckte vi 2019 att flera stora företag med stora beroenden av naturresurser hade missat frågan om biologisk mångfald i sin väsentlighetsanalys. Det påverkade hur vi ställer årets frågor.

De 16 utvärderingsfrågorna i årets Biodiversitetsindex har delats in i fyra grupper som var och en utgör viktiga succesiva steg i ett företags arbete med biologisk mångfald:

- Identifierar frågan om biologisk mångfald?
- Redovisar mål om biologisk mångfald?
- Agerar för biologisk mångfald?
- Redovisar påverkan på biologisk mångfald?

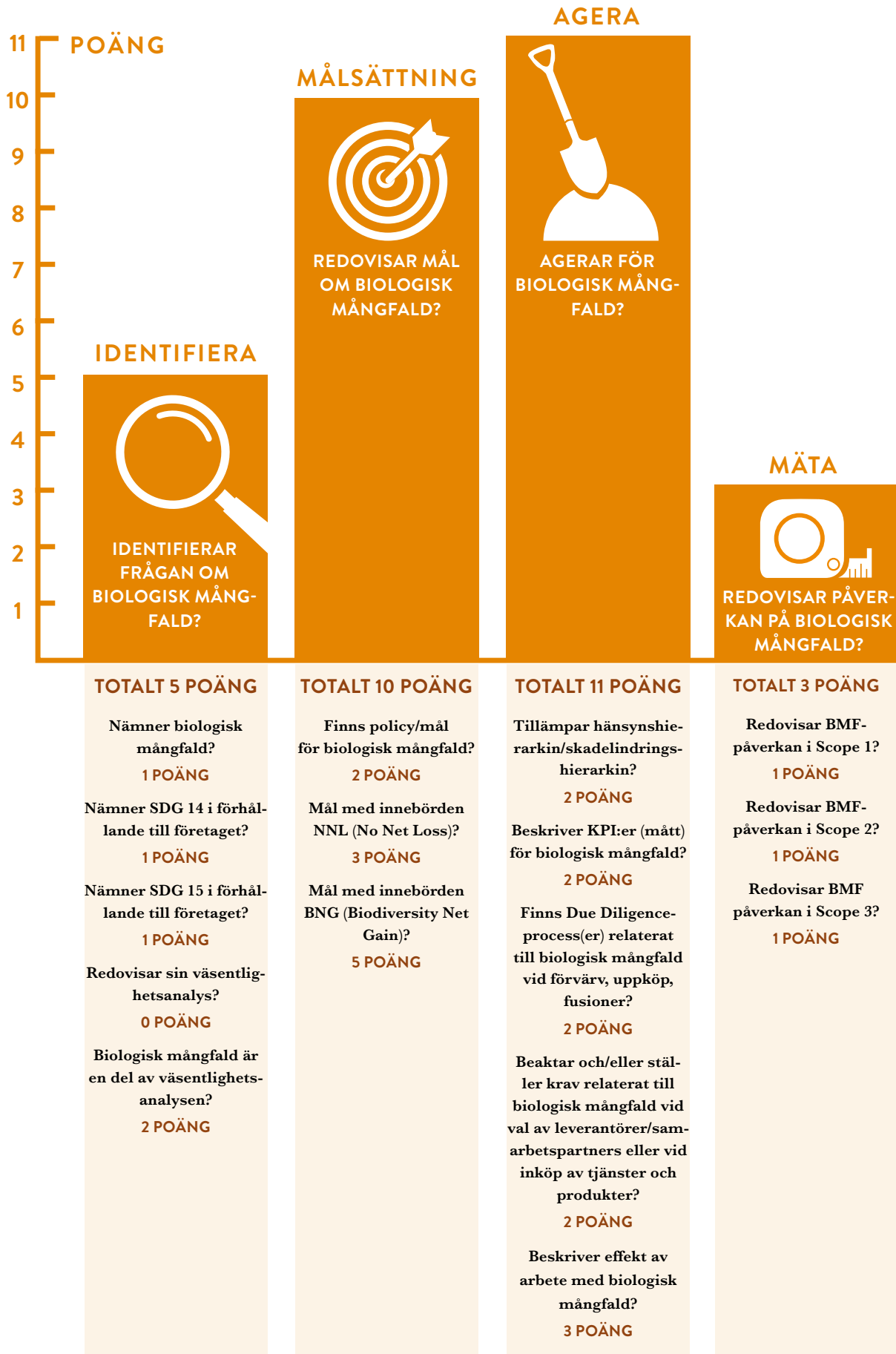
Första steget för ett företag är att identifiera att och hur biologisk mångfald har en koppling till

affärsverksamheten, det andra är att sätta mål som ger företaget ett strategiskt fokus och som möjliggör kravställande från externa parter, det tredje är att göra konkreta åtgärder som har relevans för biologisk mångfald och det fjärde är att mäta sin påverkan. Mätningen är oerhört utmanande för företagen, och därmed kostnadsdrivande. I nuläget finns inte någon vedertagen metod eller konsensus för hur företag ska kvantifiera sin påverkan. Denna grupp av frågor är med i Biodiversitetsindex trots det eftersom allt pekar på att utvecklingen kommer gå mot ökad mätbarhet. Det pågår arbete med metodutveckling på flera fronter.

Varje fråga har viktats med en poäng från 1-5. Störst vikt har getts de frågor och frågegrupper som har störst betydelse för att företagen ska medverka med lösningar för biologisk mångfald. Det betyder att grupperna Mål och Agerar väger tyngst. Poängsystemet ger varje företag en unik poäng. Det tillåter rankingen av företagen i fallande ordning. JA på en fråga renderar poäng och NEJ på en fråga ger inga poäng.

Ett viktigt motiv med Biodiversitetsindexets 16 utvärderingsfrågor är att de ska hjälpa företagen att ta nästa steg. Biodiversitetsindex ska mer betraktas som ett sätt att hjälpa de nordiska företagen att bli än mer framtidssäkrade, och mindre som en tävling.

Sammanfattningsvis är tanken att de 16 utvärderingsfrågorna inom Biodiversitetsindex ska fänga det mest essentiella kring affärer och biologisk mångfald. Informationen som krävs för att få svar på de 16 frågorna har också bedömts vara inom ramen för vad som kan vara rimligt för ett företag att kommunicera i sin hållbarhetsredovisning.

UTVÄRDERINGSFRÅGOR I BIODIVERSITETSINDEX

RESULTAT

GRÖNT, GULT ELLER RÖTT I TRAFIKLJUSET?

Biodiversitetsindex 2020 kategoriserar företagens ambitionsnivå utifrån tre färger beroende på om företaget satt mål kring biologisk mångfald och om detta är i enlighet med vad Ecogain uppfattar kommer förväntas utifrån vetenskapen.

Vi utgår från CBD:s (Convention on Biodiversity) utkast av januari 2020 som föreslår att nettoförlusterna av biologisk mångfald har hejdats 2030 och att ekosystemen stärks med minst 20% till 2050 (se sid 13). Science Based Targets Network som arbetar med att utveckla mål i linje med vetenskapen bekräftar att de kommer använda CBD:s preliminära mål som proxy till dess att det har kunnat verifieras om dessa mål är tillräckliga för att förhindra en kollaps av ekosystemen.

Trafikljuset skapar en överblicksbild över hur det nordiska näringslivet i sin helhet ligger till eftersom det innebär en grov kategorisering av företagen i tre färger - grönt, gult och rött:

GRÖNT LJUS får företag med ett tidsatt mål om NoNetLoss (NNL) eller Biodiversity Net Gain (BNG) till 2030

GULT LJUS får företag med någon form av mål eller policy för biologisk mångfald

RÖTT LJUS får företag som saknar mål eller policy för biologisk mångfald

Biodiversitetsindex har här hämtat inspiration från Hagainitiativets Ambitionsindex som kategoriserar börsbolagens klimatmål i förhållande till internationella åtaganden om att nå 1,5-gradermålet.³² Att sätta ribban för grönt ljus på NoNetLoss (NNL)

eller Biodiversity Net Gain (BNG) till 2030 kan lätt uppfattas som ett högt krav. Men likt hur företagen behöver sätta klimatmål i linje med Parisavtalet är NNL eller BNG i förhållande till biologisk mångfald vad som kommer förväntas av företagen om det ska vara möjligt att vända den negativa utveckling som vetenskapen är entydig om.

En vetenskaplig artikel granskade alla företag som under de senaste 20 åren hade tillämpat mål i linje med NNL eller BNG. En viktig slutsats var betydelsen av sätta målen enligt vetenskapliga principer, det vill säga att målen är mätbara, specifika och tidsbundna.³³ Artikeln beskriver också betydelsen av att biologisk mångfald blir enklare mätbart, just för att det ska gå att på ett effektivt sätt sätta mål och följa upp dem. Idag blir målsättningar om biologisk mångfald lätt för kostnadsdrivande, konstateras i artikeln.

Vi inom Ecogain är helt ödmjuka inför det utmanande med att sätta mål för biologisk mångfald så länge som det finns stora frågetecken kring mätbarheten.

GRÖNT TRAFIKLJUS: FÖRETAG MED BIODIVERSITETSMÅL I LINJE MED VETENSKAPEN

Inget av vare sig Nordens eller Sveriges 100 största företag får grönt ljus. I urvalet finns företag som har satt mål eller ambition om NNL eller BNG, men utan att målen är tidsatta. Därför kan de inte beskrivas som i linje med vetenskapen.

Innan 2021 års Biodiversitetsindex kommer CBD:s (Convention on Biodiversity) nya ”1,5-gradersmål för biologisk mångfald” vara beslutat. Science Based Targets Network kommer också till dess att tydligare precisera vad som är i linje med veten-

skapen. Vi kan nog därför förvänta oss att några nordiska företag under det kommande året beslutar om att anta tidssatta mål för biologisk mångfald som är i enlighet med vetenskapen. De företag som har mål som beskriver NNL eller BNG har den kortaste vägen.

GULT LJUS: FÖRETAG MED NÅGON FORM AV BIODIVERSITETSMÅL

I denna grupp skiljer sig ambitionsnivån mellan företagen. I ena delen av spektrumet finns företag som har NNL och till och med BNG som mål. I andra delen av spektrumet finns företag som har satt någon form av mål, t ex att styra inköpen med hjälp av certifieringar som har positiv betydelse för biologisk mångfald.

SVERIGE

Bland de svenska företagen får 16 företag (18%) gult ljus. Detta är företag som har satt mål för biologisk mångfald. Fem av företagen finns i branschen Material och fyra i Industrivaror och -tjänster.

13 av de svenska företagen (14%) har någon form av KPI för biologisk mångfald.

NORDEN

Bland Nordens 100 största företag är det 24 (27%) som har minst ett mål för biologisk mångfald. 23 företag (26%) har någon form av KPI för biologisk mångfald. De dominerande branscherna bland

dem som satt mål är Industrivaror och -tjänster (sex företag), Kraftförsörjning och energi (fem) och Material (fyra).

RÖTT LJUS: FÖRETAG UTAN BIODIVERSITETSMÅL

Rött ljus får de företag fått som inte kommunicerat något mål för biologisk mångfald.

SVERIGE

Bland de svenska företagen får 74 företag (82%) rött ljus. Här finns företag ur alla branscher. 24 av de 74 företagen nämner biologisk mångfald i sina hållbarhetsredovisningar, övriga inte.

NORDEN

Bland Nordens 100 största företag är det 66 (73%) som saknar mål för biologisk mångfald. Här finns företag ur alla branscher. 44 av dessa nämner överhuvudtaget inte biologisk mångfald i sina årsredovisningar.

UTVECKLING FRÅN FÖRRA ÅRET

I Ecogains redovisning av Biodiversitetsindex 2019 var det 13 företag av Sveriges 100 största bolag som hade ett mål för biologisk mångfald, dvs något färre än de som i år får gult ljus,^{34, 35} det är en svag utveckling från 14% av Sveriges 100 största bolag 2019 till 18% av Sveriges 100 största bolag 2020.

100 STÖRSTA FÖRETAGEN I NORDEN

GRÖNT LJUS	GULT LJUS	RÖTT LJUS
	A.P. Møller – Mærsk A/S, H & M Hennes & Mauritz AB, Norsk Hydro ASA, Vattenfall AB, Neste Oyj, Kesko Oyj, Stora Enso Oyj, UPM-Kymmene Oyj, Equinor ASA, Ørsted A/S, NCC AB, Boliden AB, Metsäliitto-konserni, Coop Norge SA, Fortum Oyj, Aker ASA, Orkla ASA, Husqvarna AB, Stena AB, Axis-Shield AS, ABB Power Grids Sweden AB, Danish Crown A/S, Finnair Oyj, AAK AB (publ)	Volvo AB, Volvo Car AB, Nokia Oyj, Ericsson, Telefon AB LM, Skanska AB, Scania CV AB Scania AB, Electrolux, AB, Essity AB, ICA Gruppen AB, Telenor ASA, Corral Petroleum Holdings AB, Securitas AB, Sandvik AB, Nordea Bank AB, Atlas Copco AB, Centrica Energy Trading A/S, KONE Oyj, SKF AB, Assa Abloy AB, Helse Sør-Øst RHF, Telia Company AB, Axel Johnson Holding AB Axel Johnson AB, SSAB AB, Odd Reitan Private Holding AS Reitangruppen AS, Danske Bank A/S, Outokumpu Oyj, Sampo Oyj, Rema 1000 AS, Carl Bennet AB, Peab AB, Wärtsilä Oyj Abp, Vestas Manufacturing A/S, Lego A/S, Coop Danmark A/S, Skandinaviska s Banken AB, Energi Danmark A/S, Swedbank AB, SAS AB, Handelsbanken, Investor AB, Norwegian Air Shuttle ASA., Alfa Laval AB, Alecta pensionsförsäkring, ömsesidigt, Norsk Tipping AS, Hexagon AB, PostNord AB, Lego System A/S, Circle K Sverige AB, Veidekke ASA, Atea ASA, Trelleborg AB, Spotify AB, Cargotec Oyj, Saab AB, Valmet Oyj, Konecranes Oyj, Equinor Refining Denmark A/S, Pandora A/S, Ahlsell AB (publ), Systembolaget AB, Huhtamäki Oyj, Helse Vest RHF, Volkswagen Group Sverige AB, Bilia AB, Cellmark Investment AB, Metso Oyj, Amer Sports Oyj

100 STÖRSTA FÖRETAGEN I SVERIGE

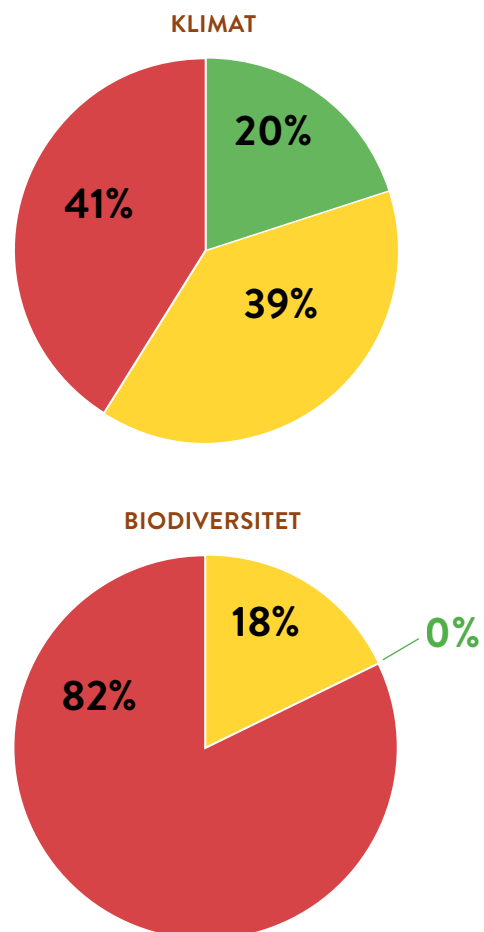
GRÖNT LJUS	GULT LJUS	RÖTT LJUS
	Hennes & Mauritz , Vattenfall, NCC, Boliden, Axfood, Husqvarna, OK-Q8, Stena Aktiebolag, ABB, IKEA, AAK, LKAB, BillerudKorsnäs Aktiebolag, SCA, Holmen, Arla Foods	Volvo, Volvo Cars, Ericsson, Skanska, Scania, Electrolux, Atlas Copco, Essity, ICA Gruppen, Sandvik, Nordea, Securitas, Telia Company, Investor, Preem, Axel Johnson, SKF, Assa Abloy, SSAB, Autoliv, Peab , Carl Bennet, SEB, SAS, Swedbank , If Skadeförsäkring, Handelsbanken, PostNord, Alfa Laval, Circle K Sverige, Hexagon , Trelleborg, Spotify, SAAB, Volkswagen Group Sverige (Kollat på VW Group AG), Systembolaget, Länsförsäkringar, Coop Sverige, Ahlsell, Bilia, Albert Bonnier, Tele2, CellMark, Ratos, Getinge, Stena Metall, L E Lundbergföretagen, Kinnevik, Storstockholms Lokaltrafik, Apoteket, Nibe Industrier, Göteborgs Stadshus, Din Bil Sverige, Modern Times Group, Bravida, Loomis, JM, Nordstjernen, Sweco, Tetra Pak, Stockholms Stadshus, Ekman & Co, Industrivärden, Nynas, Indutrade, OptiGroup, Anders Hedin Invest, Scandic Hotels Group, Bonava, Landstingshuset i Stockholm, Dometic Group, Perstorp Holding, Elektroskandia Sverige, Eltel

Även om det är en svagt positiv trend, är obalansen jämfört med klimatfrågan i stort sett på samma nivå som 2019. Metoderna 2019 och 2020 skiljer sig något från varandra men vi kan ändå konstatera att biologisk mångfald fortfarande är en djupt underprioriterad fråga inom det nordiska näringslivet.

JÄMFÖRT MED KLIMATFRÅGAN

I sitt Ambitionsindex undersöker Hagainiativet hur många av Sveriges 100 största bolag som har ett mål i linje med det Klimatkonventionens 1,5-gradersmål. Målet innebär att ett företag ska halvera sina koldioxidutsläpp till år 2030. I 2020 års Ambitionsindex ger Hagainiativet grönt ljus till 20% av företagen. 39% av företagen får gult ljus. Det innebär att de har någon typ av klimatmål, dock inte i enlighet med halveringsmålet.

Hagainiativet är ett företagsnätverk som arbetar för ett ”lönsamt näringsliv utan klimatpåverkan”. Hagainiativets medlemmar sätter alla mål som är i linje med 1,5-gradersmålet.³⁶

SVERIGES 100 STÖRSTA BOLAG OCH DERAS STATUS MED HÄNSYN TILL ATT VERKA INOM PLANETENS GRÄNSER

RANKING AV DE 100 STÖRSTA FÖRETAGEN I SVERIGE

Ett viktigt urval för Biodiversitetsindex är de 100 största företagen i Sverige. Urvalet har gjorts utifrån Veckans Affärs lista VA500 för 2018.³⁷ Branschindelningen är baserad på GICS (Glo-

bal Industry Classification Standard).³⁸ Notera att många av de företag som finns med på den här listan inte är tillräckligt stora för att återfinnas bland de största nordiska bolagen.

Utifrån bransch och affärsmodell har företagen oerhört olika påverkan och beroenden i förhållande till biologisk mångfald. Det innebär i förlängningen att sättet de måste arbeta med biologisk mångfald skiljer sig åt över ett brett spektrum.

RANK 2020	FÖRETAG	BRANSCH	OMS 2018, MKR	POÄNG
1	LKAB	Material	23 978	17
1	SCA	Material	18 725	17
3	Arla Foods	Dagligvaror	16 358	14
3	IKEA	Sällanköpsvaror- och tjänster	27 627	14
3	Preem	Energi	79 046	14
6	AAK	Industrivaror- och tjänster	26 565	13
6	Holmen	Material	17 556	13
8	BillerudKorsnäs Aktiebolag	Material	22 565	12
8	Hennes & Mauritz	Sällanköpsvaror- och tjänster	200 004	12
10	Vattenfall	Energi	135 295	10
11	Axfood	Dagligvaror	46 451	9
11	Essity	Dagligvaror	109 265	9
11	Tetra Pak	Industrivaror- och tjänster	16 127	9
14	Boliden	Material	49 743	8
14	Bonava	Fastigheter	14 479	8
14	NCC	Industrivaror- och tjänster	54 641	8
17	Husqvarna	Sällanköpsvaror- och tjänster	39 462	7
17	OK-Q8	Dagligvaror	35 171	7
19	Stena Aktiebolag	Industrivaror- och tjänster	33 723	5
19	Systembolaget	Dagligvaror	29 362	5
21	ABB	Industrivaror- och tjänster	33 060	4
21	Ekman & Co	Material	16 003	4
21	ICA Gruppen	Dagligvaror	107 396	4
21	JM	Fastigheter	17 022	4
21	OptiGroup	Finans	14 843	4
26	Alfa Laval	Industrivaror- och tjänster	35 902	3

26	CellMark	Industrivaror- och tjänster	24 435	3
26	Circle K Sverige	Dagligvaror	35 656	3
26	Elektroskandia Sverige	Industrivaror- och tjänster	13 349	3
26	Volvo Cars	Sällanköpsvaror- och tjänster	214 166	3
26	Handelsbanken	Finans	41 674	3
26	Länsförsäkringar	Finans	28 768	3
26	Nibe Industrier	Sällanköpsvaror- och tjänster	19 170	3
26	SAS	Industrivaror- och tjänster	43 649	3
26	Skanska	Industrivaror- och tjänster	159 532	3
26	Storstockholms Lokaltrafik	Industrivaror- och tjänster	20 349	3
26	Trelleborg	Industrivaror- och tjänster	32 232	3
38	Coop Sverige	Dagligvaror	27 882	2
38	Hexagon	Industrivaror- och tjänster	34 911	2
38	SEB	Finans	45 609	2
38	Sweco	Industrivaror- och tjänster	16 889	2
38	Swedbank	Finans	42 438	2
38	Tele2	Kommunikationstjänster	25 158	2
38	Telia Company	Kommunikationstjänster	82 629	2
45	Apoteket	Hälsovård	19 879	1
45	L E Lundbergföretagen	Finans	21 410	1
45	Peab	Industrivaror- och tjänster	50 395	1
45	Perstorp Holding	Material	13 596	1
45	Ratos	Finans	23 931	1
45	Volvo	Sällanköpsvaror- och tjänster	336 291	1
51	Ahlsell	Industrivaror- och tjänster	27 522	0
51	Albert Bonnier	Kommunikationstjänster	27 098	0
51	Anders Hedin Invest	Sällanköpsvaror- och tjänster	14 594	0
51	Assa Abloy	Industrivaror- och tjänster	76 421	0
51	Atlas Copco	Industrivaror- och tjänster	117 509	0
51	Autoliv	Industrivaror- och tjänster	61 349	0
51	Axel Johnson	Finans	78 119	0
51	Bilia	Sällanköpsvaror- och tjänster	27 509	0
51	Bravida	Industrivaror- och tjänster	17 293	0
51	Carl Bennet	Finans	49 784	0
51	Din Bil Sverige	Sällanköpsvaror- och tjänster	17 759	0
51	Dometic Group	Sällanköpsvaror- och tjänster	14 044	0
51	Electrolux	Sällanköpsvaror- och tjänster	122 388	0
51	Eltel	Kommunikationstjänster	13 140	0
51	Ericsson	Informationsteknik	202 457	0
51	Getinge	Hälsovård	22 738	0

51	Göteborgs Stadshus	Finans	18 419	0
51	If Skadeförsäkring	Finans	41 816	0
51	Industrivärden	Finans	15 743	0
51	Indutrade	Finans	14 954	0
51	Investor	Finans	79 246	0
51	Kinnevik	Finans	20 696	0
51	Landstingshuset i Stockholm	Finans	14 048	0
51	Loomis	Industrivaror- och tjänster	17 228	0
51	Modern Times Group	Kommunikationstjänster	17 662	0
51	Nordea	Finans	93 456	0
51	Nordstjernen	Finans	16 968	0
51	Nynas	Energi	15 509	0
51	PostNord	Industrivaror- och tjänster	37 403	0
51	SAAB	Industrivaror- och tjänster	31 498	0
51	Sandvik	Industrivaror- och tjänster	95 180	0
51	Scandic Hotels Group	Sällanköpsvaror- och tjänster	14 584	0
51	Scania	Industrivaror- och tjänster	126 825	0
51	Securitas	Industrivaror- och tjänster	92 221	0
51	SKF	Industrivaror- och tjänster	77 938	0
51	Spotify	Sällanköpsvaror- och tjänster	31 808	0
51	SSAB	Material	67 031	0
51	Stena Metall	Material	22 574	0
51	Stockholms Stadshus	Finans	16 032	0
51	Volkswagen Group Sverige	Sällanköpsvaror- och tjänster	29 544	0

När vi summerar utfallet av våra 16 utvärderingsfrågor, och viktar dem med poäng från 1-5 enligt metodiken får vi fram resultatet, en ranking av företagen i fallande ordning utifrån hur företagen kommunicerar och rapporterar sina mål och sitt arbete med biologisk mångfald i sina hållbarhetsredovisningar. Frågorna som är knutna till Mål för och Agerar för biologisk mångfald väger tyngst. Högsta möjliga resultat är 29 poäng.

LKAB och SCA är de två företag som placerar sig högst (17 poäng) i Biodiversitetsindex 2020. Gruvbolaget LKAB har fått höga poäng bland annat för att bolaget är tydligt med hur det applicerar hänsynshierarkin och för att ha satt mål om BNG

(Biodiversity Net Gain). SCA, skogsbolag med förädlingsindustri, har fått höga poäng bland annat för redovisning av KPI:er knutna till sin råvara samt för krav de ställer vid sina inköp. Båda företagen är inom branschen Material.

Det kanske inte är så förvånande att sex av de tio företagen längst upp på listan är i branscherna Material och Energi. I de branscherna finns företag som har direkta markanspråk och därför är föremål för stora krav, både från legala ramverk och intressegrupper, att rapportera om och arbeta med frågor kring bland annat biologisk mångfald.

RANKING AV DE 100 STÖRSTA FÖRETAGEN I NORDEN

Ett viktigt urval för Biodiversitetsindex är de 100 största företagen i Norden. Urvalet har gjorts utifrån listan largestcompanies.se.³⁹ Branschindelningen är baserad på GICS (Global Industry Classification Standard).⁴⁰

Notera att dessa 100 nordiska stora bolag består till 51% svenska företag. Således är det här urvalet inte samstämmigt med de nordiska ”storbolagslistor” för respektive land som presenteras i senare avsnitt.

RANK 2020	FÖRETAGSNAMN	BRANSCH	OMS 2018, T.EUR*	LAND	POÄNG
1	Ørsted A/S	Energi	5 776 230	Danmark	19
1	Fortum Oyj	Energi	4 520 000	Finland	19
2	Stora Enso Oyj	Material	10 045 000	Finland	16
3	Preem	Energi	10 086 421	Sverige	14
4	UPM-Kymmene Oyj	Material	10 010 000	Finland	13
4	Metsäliitto-konserni	Material	5 040 000	Finland	13
4	AAK AB (publ)	Industrivaror- och tjänster	2 545 387	Sverige	13
5	Hennes & Mauritz	Sällanköpsvaror- och tjänster	20 342 064	Sverige	12
5	Norsk Hydro ASA	Material	16 043 590	Norge	12
5	Neste Oyj	Energi	13 217 000	Finland	12
5	Coop Norge SA	Dagligvaror	4 915 053	Norge	12
5	Coop Danmark A/S	Dagligvaror	4 759 424	Danmark	12
5	Orkla ASA	Dagligvaror	4 071 567	Norge	12
5	Axis-Shield AS	Hälsovård	3 048 715	Norge	12
6	Kesko Oyj	Sällanköpsvaror och -tjänster	10 675 900	Finland	11
6	Equinor ASA	Energi	7 935 652	Norge	11
7	A.P. Møller – Mærsk A/S	Industrivaror- och tjänster	25 812 032	Danmark	10
7	Vattenfall AB	Energi	15 262 231	Sverige	10
7	Rema 1000 AS	Dagligvaror	5 419 749	Norge	10
7	Finnair Oyj	Industrivaror- och tjänster	2 568 400	Finland	10
8	Essity AB	Dagligvaror	11 532 510	Sverige	9
9	NCC AB	Industrivaror- och tjänster	5 580 956	Sverige	8
9	Boliden AB	Material	5 104 863	Sverige	8
10	Aker ASA	Finans	4 203 773	Norge	7
10	Husqvarna AB	Sällanköpsvaror- och tjänster	3 998 423	Sverige	7
10	Huhtamäki Oyj	Industrivaror- och tjänster	2 988 700	Finland	7
11	Danish Crown A/S	Dagligvaror	2 870 360	Danmark	6
12	Veidekke ASA	Industrivaror- och tjänster	3 556 103	Norge	5
12	Stena AB	Industrivaror- och tjänster	3 379 950	Sverige	5
12	Pandora A/S	Sällanköpsvaror och -tjänster	3 054 034	Danmark	5

*Enligt senaste bokslut. Largestcompanies uppdateras kontinuerligt.

12	Systembolaget AB	Dagligvaror	3 007 893	Sverige	5
13	ICA Gruppen AB	Dagligvaror	11 226 339	Sverige	4
14	Danske Bank A/S	Finans	6 467 380	Danmark	4
14	Outokumpu Oyj	Material	6 363 000	Finland	4
14	Lego A/S	Sällanköpsvaror och -tjänster	4 873 251	Danmark	4
14	ABB Power Grids Sweden AB	Industrivaror- och tjänster	2 943 466	Sverige	4
15	Volvo Car AB	Sällanköpsvaror- och tjänster	24 588 382	Sverige	3
15	Skanska AB	Industrivaror- och tjänster	16 712 894	Sverige	3
15	SAS AB	Industrivaror- och tjänster	4 298 196	Sverige	3
15	Alfa Laval AB	Industrivaror- och tjänster	3 957 646	Sverige	3
15	Circle K Sverige AB	Dagligvaror	3 654 024	Sverige	3
15	Trelleborg AB	Industrivaror- och tjänster	3 309 392	Sverige	3
15	Cellmark Investment AB	Industrivaror- och tjänster	2 760 206	Sverige	3
15	Handelsbanken	Finans	4 230 992	Sverige	3
16	Nokia Oyj	Informationsteknik	23 147 000	Finland	2
16	Telia Company AB	Kommunikationstjänster	8 132 025	Sverige	2
16	Wärtsilä Oyj Abp	Industrivaror- och tjänster	4 923 000	Finland	2
16	SEB AB	Finans	4 630 496	Sverige	2
16	Swedbank AB	Finans	4 308 558	Sverige	2
16	Hexagon AB	Industrivaror- och tjänster	3 753 197	Sverige	2
17	Volvo, AB	Sällanköpsvaror- och tjänster	38 036 359	Sverige	1
17	Peab AB	Industrivaror- och tjänster	5 083 355	Sverige	1
17	Energi Danmark A/S	Energi	4 357 692	Danmark	1
17	Valmet Oyj	Industrivaror- och tjänster	3 159 000	Finland	1
18	Securitas	Industrivaror- och tjänster	9 874 816	Sverige	0
18	Ericsson, Telefon AB LM	Informationsteknik	20 518 914	Sverige	0
18	SCANIA AB	Industrivaror- och tjänster	13 345 206	Sverige	0
18	Electrolux, AB	Sällanköpsvaror- och tjänster	12 080 329	Sverige	0
18	Telenor ASA	Kommunikationstjänster	11 009 691	Norge	0
18	Sandvik AB	Industrivaror- och tjänster	9 739 083	Sverige	0
18	Nordea Bank AB	Finans	9 469 288	Sverige	0
18	Atlas Copco AB	Industrivaror- och tjänster	9 280 800	Sverige	0
18	Centrica Energy Trading A/S	Energi	9 274 758	Danmark	0
18	KONE Oyj	Industrivaror- och tjänster	8 942 400	Finland	0
18	SKF, AB	Industrivaror- och tjänster	8 341 654	Sverige	0
18	Assa Abloy AB	Industrivaror- och tjänster	8 179 615	Sverige	0
18	Helse Sør-Øst RHF	Hälsövård	8 151 242	Norge	0
18	Axel Johnson	Finans	8 014 754	Sverige	0

18	SSAB AB	Material	7 293 315	Sverige	0
18	Reitangruppen AS	Finans	7 182 795	Norge	0
18	Sampo Oyj	Finans	5 815 000	Finland	0
18	Carl Bennet AB	Finans	5 353 128	Sverige	0
18	Vestas Manufacturing A/S	Energi	4 906 285	Danmark	0
18	Investor AB	Finans	4 135 354	Sverige	0
18	Norwegian Air Shuttle ASA	Industrivaror- och tjänster	4 014 537	Norge	0
18	Alecta pensionsförsäkring	Finans	3 910 170	Sverige	0
18	Norsk Tipping AS	Sällanköpsvaror och -tjänster	3 802 070	Norge	0
18	PostNord AB	Industrivaror- och tjänster	3 665 976	Sverige	0
18	Atea ASA	Informationsteknik	3 460 587	Norge	0
18	Spotify AB	Sällanköpsvaror- och tjänster	3 292 642	Sverige	0
18	Cargotec Oyj	Industrivaror- och tjänster	3 280 100	Finland	0
18	Saab AB	Industrivaror- och tjänster	3 226 767	Sverige	0
18	Konecranes Oyj	Industrivaror- och tjänster	3 136 400	Finland	0
18	Equinor Refining Denmark A/S	Energi	3 081 012	Danmark	0
18	Ahlsell AB (publ)	Industrivaror- och tjänster	3 045 264	Sverige	0
18	Helse Vest RHF	Hälsovård	2 849 604	Norge	0
18	Volkswagen Group Sverige AB	Sällanköpsvaror- och tjänster	2 778 756	Sverige	0
18	Bilia AB	Sällanköpsvaror- och tjänster	2 762 158	Sverige	0
18	Metso Oyj	Industrivaror- och tjänster	2 706 000	Finland	0
18	Amer Sports Oyj	Sällanköpsvaror och -tjänster	2 685 200	Finland	0

Finska Fortum och danska Ørsted är de två företag som placerar sig högst (19 poäng) i Biodiversitetsindex 2020 på listan över de största nordiska företagen. Fortum har satt mål om Biodiversity Net Gain (BNG) och Ørsted har mål om NoNetLoss (NNL). Utöver ambitiösa mål tillämpar båda bolagen hänsynshierarkin, har KPI:er för biologisk mångfald, ställer krav om biologisk mångfald vid inköp och kommunicerar sitt arbete med biologisk mångfald. De placerar sig båda några poäng över de högst rankade svenska bolagen LKAB och SCA.

Även på den nordiska listan är en stor andel av de högst rankade bolagen, 6 av 10, verksam inom branscherna Energi och Material. Bland topp 20 på den nordiska listan finns flera andra typer av bolag med väsentliga mark- och/eller vattenanspråk antingen via inköp eller i värdekedjan exempelvis AAK, Coop Norge, Coop Danmark och Orkla.

På den nordiska listan kan det vara intressant att uppmärksamma uppstickare som hälsovårdsföretaget Axis-Shield med 12 poäng och Finnair med 10 poäng.

NORDISKA LISTAN JÄMFÖRT MED SVENSKA

FRÅGA (JA/NEJ)	100 STÖRSTA FÖRETAGEN I NORDEN	100 STÖRSTA FÖRETAGEN I SVERIGE
Nämner biologisk mångfald i hållbarhetsredovisning?	48%	42%
SDG 14 (Life below water)	27%	22%
SDG 15? (Life on Land)	31%	31%
Redovisar sin väsentlighetsanalys/materiality analysis?	71%	67%
Är biologisk mångfald en del av väsentlighetsanalysen?	21%	17%
Ställer krav på eller implementerar hänsynshierarkin?	4%	3%
Policy/Mål för biologisk mångfald?	27%	18%
Mål om NNL?	2%	2%
Mål om BNG?	1%	1%
KPI:er (mått) för biologisk mångfald finns beskrivet?	26%	14%
Redovisar Scope 1-påverkan av biologisk mångfald?	0%	0%
Redovisar Scope 2-påverkan av biologisk mångfald?	0%	0%
Redovisar Scope 3-påverkan av biologisk mångfald?	0%	0%
Due Diligence process relaterat till biologisk mångfald	0%	0%
Ställer krav om biologisk mångfald vid inköp?	32%	27%
Beskriver effekt av arbete med biologisk mångfald?	30%	18%

Jämförelsen av den nordiska 100-listan med den svenska antyder den att Sverige underpresterar gentemot de nordiska grannländerna i flera av frågeställningarna. Och då 51% av de 100 största bolagen i Norden är svenska så är gapet egentligen ännu större.

”STORBOLAGSLISTOR” FÖR RESPEKTIVE LAND

Vi har valt att redovisa utfallet för de 20 största företagen i vart och ett av de fyra nordiska länderna. Redovisningen av dessa ”storbolagslistor” ger oss en viss möjlighet att rättvist jämföra näringslivets alla största aktörer länderna emellan.

Notera att flera av de företag som rankats högt på tidigare redovisade listor med de 100 största i Sverige respektive de 100 största i Norden inte ens platsar på "storbolagslistorna". Exempelvis är både LKAB och SCA för små här.

SVERIGES 20 STÖRSTA FÖRETAG

RANK 2020	FÖRETAG	BRANSCH	OMS. 2018 MKR	POÄNG
1	Preem	Energi	79 046	14
2	Hennes & Mauritz	Sällanköpsvaror- och tjänster	200 0044	12
3	Vattenfall	Energi	135 295	10
4	Essity	Dagligvaror	109 265	9
5	ICA Gruppen	Dagligvaror	107 396	4
6	Volvo Cars	Sällanköpsvaror- och tjänster	214 166	3
6	Skanska	Industrivaror- och tjänster	159 532	3
7	Telia Company	Kommunikationstjänster	82 629	2
7	Volvo	Sällanköpsvaror- och tjänster	336 291	1
8	Ericsson	Informationsteknik	202 457	0
9	Scania	Industrivaror- och tjänster	126 825	0
9	Electrolux	Sällanköpsvaror- och tjänster	122 388	0
9	Atlas Copco	Industrivaror- och tjänster	17 509	0
9	Sandvik	Industrivaror- och tjänster	95 180	0
9	Nordea	Finans	93 456	0
9	Securitas	Industrivaror- och tjänster	92 221	0
9	Axel Johnson	Finans	78 119	0
9	SKF	Industrivaror- och tjänster	77 938	0
9	Assa Abloy	Industrivaror- och tjänster	76 421	0
9	SSAB	Material	67 031	0

NORGES 20 STÖRSTA FÖRETAG

RANK 2020	FÖRETAG	BRANSCH	OMS. 2018 MNOK	POÄNG
1	Norsk Hydro A/S	Material	160 914	12
1	Coop Norge SA	Dagligvaror	49 297	12
1	Orkla ASA	Dagligvaror	40 837	12
1	Axis-Shield AS	Hälsovård	30 578	12
2	Equinor ASA	Energi	79 593	11
3	Rema 1000 AS	Dagligvaror	54 359	10
4	Aker ASA	Finans	42 163	7
5	Veidekke ASA	Industrivaror och -tjänster	35 667	5
6	Telenor ASA	Kommunikationstjänster	110 425	0
6	Helse Sør-Øst RHF	Hälsovård	81 755	0
6	Reitangruppen AS	Finans	72 042	0
6	Norwegian Air Shuttle ASA	Industrivaror och -tjänster	40 265	0
6	Norsk Tipping AS	Sällanköpsvaror och -tjänster	38 134	0
6	Atea AS	Informationsteknik	34 709	0
6	Helse Vest RHF	Hälsovård	28 581	0

FINLANDS 20 STÖRSTA FÖRETAG

RANK 2020	FÖRETAG	BRANSCH	OMS. 2018 MEUR	POÄNG
1	Fortum Oyj	Energi	4 520	19
2	Stora Enso Oyj	Material	10 045	16
3	UPM-Kymmene Oyj	Material	10 010	13
4	Metsäliitto-konserni	Material	5 040	13
5	Neste Oyj	Energi	13 217	12
6	Kesko Oyj	Sällanköpsvaror och -tjänster	10 675	11
7	Finnair Oyj	Industrivaror och -tjänster	2 568	10
8	Huhtamäki Oyj	Industrivaror och -tjänster	2 989	7
9	Kemira Oyj	Material	2 486	4
12	Outokumpu Oyj	Material	6 363	4
10	Nokia Oyj	Informationsteknik	23 141	2
11	Wärtsilä Oyj Abp	Industrivaror och -tjänster	4 923	2
13	Valmet Oyj	Industrivaror och -tjänster	3 159	1
14	Kone Oyj	Industrivaror och -tjänster	8 942	0
15	Sampo Oyj	Finans	5 815	0
16	Cargotec Oyj	Industrivaror och -tjänster	3 280	0
17	Konecranes Oyj	Industrivaror och -tjänster	3 136	0
18	Metso Oyj	Industrivaror och -tjänster	2 706	0
19	Amer Sports Oyj	Sällanköpsvaror och -tjänster	2 685	0
20	Caverion Oyj	Industrivaror och -tjänster	2 283	0

DANMARKS 20 STÖRSTA FÖRETAG

RANK 2020	FÖRETAG	BRANSCH	OMS. 2018 MDKK	POÄNG
1	Ørsted A/S	Energi	43 134	19
2	Coop Danmark A/S	Dagligvaror	35 541	12
3	A.P. Møller – Mærsk A/S	Industrivaror och -tjänster	162 198	10
4	Reitan Distribution A/S	Dagligvaror	16 979	10
5	Bestseller A/S	Sällanköpsvaror och -tjänster	13 860	9
6	Velux A/S	Sällanköpsvaror och -tjänster	12 772	8
19	Dagrofa Logistik A/S	Dagligvaror	12 091	6
7	Danish Crown A/S	Dagligvaror	21 406	6
8	Pandora A/S	Sällanköpsvaror och -tjänster	22 806	5
9	Danske Bank A/S	Finans	48 149	4
10	Lego A/S	Sällanköpsvaror och -tjänster	36 391	4
11	Energi Danmark A/S	Energi	32 541	1
12	Centrica Energy Trading A/S	Energi	69 259	0
12	Coloplast A/S	Hälsovård	15 528	0
12	Equinor Refining Denmark A/S	Energi	23 007	0
12	Lundbeck A/S, H	Hälsovård	18 117	0
12	Solar A/S	Industrivaror och -tjänster	11 098	0
12	Vestas Manufacturing A/S	Energi	36 638	0

Primärt är det företag ur branscherna Material, Dagligvaror och Energi som toppar även ländernas storbolagslistor. När poängen summeras landsvis för de fem högst rankade företagen i respektive land framträder resultatet att Finland tar täten i biodiversitetsrankingen (73 poäng), följt av Danmark (60), Norge (59) och Sverige (49). Detta skulle kunna tolkas som att Finland ligger längre fram än övriga nordiska grannländer när det kommer till att rapportera och adressera frågan om biodiversitet. Dock ska noteras att just Finland har en mycket högre andel av företag inom branscherna Energi och Material bland storföretagen än de andra nordiska länderna.

URVAL	TOP 100 NORDEN*	TOP 100 SVERIGE
DAGLIGVAROR	10%	9%
ENERGI	11%	3%
FINANS	13%	21%
HÄLSOVÅRD	3%	2%
INDUSTRIVAROR- OCH TJÄNSTER	34%	30%
INFORMATIONSTEKNIK	3%	1%
MATERIAL	8%	10%
SÄLLANKÖP	14%	16%
KOMMUNIKATIONSTJÄNSTER	2%	6%
FASTIGHETER	0%	2%

*Summerar ej till 100 % pga avrundning.

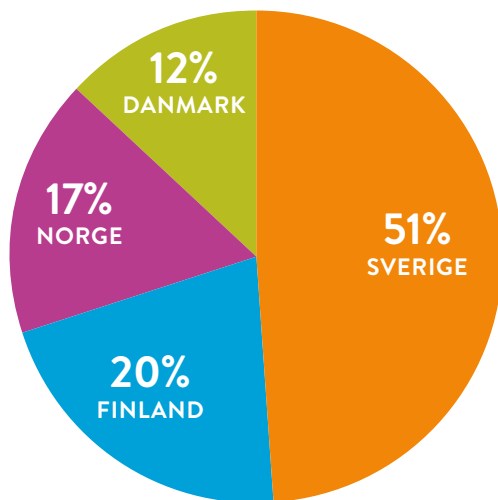
En lite mer anekdotisk jämförelse är hur flygbolaget Finnair rankar in med 10 poäng medan Norwegian får 0 poäng i utvärderingen. Dessa riktar sig förvisso mot olika kundsegment, men det är ändå av intresse att lyfta fram hur mycket det kan skilja mellan nära grannar med inte helt olika affärsm modeller.

FRÅGA (JA/NEJ)	FINLAND	SVERIGE	DANMARK	NORGE	GENOMSnitt
Nämner biologisk mångfald i hållbarhetsredovisning?	55%	35%	56%	53%	50 %
SDG 14 (Life below water)	20%	20%	17%	47 %	26 %
SDG 15? (Life on Land)	35%	25%	22 %	33 %	29 %
Redovisar sin väsentlighetsanalys/materiality analysis?	85%	80%	39 %	53 %	64 %
Är biologisk mångfald en del av väsentlighetsanalysen?	25%	25%	22 %	20 %	23 %
Ställer krav på eller implementerar Hänsynshierarkin?	5%	5%	6 %	0 %	4 %
Policy/Mål för biologisk mångfald ?	35%	10%	22 %	40 %	27 %
Mål om>NNL?	5%	0%	6 %	0 %	3 %
Mål om BNG?	5%	0%	0 %	0 %	1%
KPI:er (mått) för biologisk mångfald finns beskrivet?	35%	15%	44%	40 %	34 %
Redovisar Scope 1-påverkan av biologisk mångfald ?	0%	0%	0%	0%	0%
Redovisar Scope 2-påverkan av biologisk mångfald ?	0%	0%	0%	0%	0%
Redovisar Scope 3-påverkan av biologisk mångfald ?	0%	0%	0%	0%	0%
Due Diligence process relaterat till biologisk mångfald	0%	0%	0%	0%	0%
Ställs det krav om biologisk mångfald vid inköp?	50%	20%	44%	33%	37%
Beskriver effekt av arbete med biologisk mångfald ?	40%	20%	44%	47%	37%

FÖRETAGENS FÖRDELNING PÅ BRANSCHER OCH LÄNDER

De 100 största företagen i Norden enligt vårt urval består till 51% av svenska företag. Notera därför att statistiken över de nordiska länderna kommer att vara väldigt tyngd av hur det ser ut för de största svenska bolagen.

FÖRDELNINGEN AV DE 100 AV DE STÖRSTA NORDISKA FÖRETAGEN

Jämförelsen mellan det nordiska och det svenska urvalet visar på några tydliga skillnader. Finans är en betydligt större andel bland de svenska företagen, medan Energi har en betydligt större andel i det nordiska urvalet.

Jämförelsen av ”storbolagslistorna” visar också att 47% av Norges 20 största bolag nämner FN:s hållbarhetsmål 14 Hav och marina miljöer, att jämföra med ett utfall på 20% och nedåt på de tre övriga ”storbolagslistorna”. Naturligtvis är det Norges geografi och maritima verksamheter som spelar in här.

Sverige har signifikant lägre andel företag på ”storbolagslistan” (35%) som nämner biologisk mångfald i sina års- och hållbarhetsredovisningar jämfört med i de övriga länderna (genomsnitt 50% över alla fyra länder).

De svenska storbolagen verkar också sämre på att ställa krav om biodiversitet vid inköp (20% jämfört med snittet 37% över alla fyra länder), eller i alla fall berätta om det i sin rapportering.

Även ifråga att beskriva effekten av eget arbete med biodiversitet verkar de svenska storbolagen prestera sämre (20% jämfört med det nordiska snittet 37%).

Det är bara i Danmark och Finland som det finns företag på ”storbolagslistan” som kommunicerar egna mål som är i paritet med NoNetLoss (NNL) eller Biodiversity Net Gain (BNG).

FÖRETAGEN SOM TOPPAR ÅRETS LISTA

LKAB (17 POÄNG)

LKAB är ett svenskt gruvbolag (omsättning 24,0 miljarder SEK), ägt av svenska staten. LKAB är högt rankat på Biodiversitetsindex lista över de 100 största svenska företagen för att bolaget har identifierat frågan om och agerat för biologisk mångfald samt att de är bland de bolag i indexet som har de mest ambitiösa målen för biologisk mångfald.

LKAB erkänner att deras verksamhet och den mark de tar i anspråk har en negativ inverkan på biologisk mångfald, varför bolaget tagit fram riktlinjer för markanvändningen. Det innebär att LKAB implementerar hänsynshierarkins fyra steg (undvika, minimera, restaurera och kompensera) i sin verksamhet. En följd är att LKAB kan beskriva hur företaget arbetar aktivt med ekologisk efterbehandling och landskapsutformning. I rapporteringen framkommer också en tydlig målsättning: ”Utöver de lagstadgade åtgärderna eftersträvar LKAB ”net gain” med avseende på naturvärden och biologisk mångfald”.

SCA (17 POÄNG)

SCA är ett börsnoterat svenskt skogsbolag med förädlingsindustri (omsättning 18,7 miljarder SEK). SCA är högt rankat på Biodiversitetsindex lista över de 100 största svenska företagen för att bolaget likt LKAB har identifierat frågan om och agerat för biologisk mångfald samt att de är bland de bolag i indexet som har de mest ambitiösa målen för biologisk mångfald. Biologisk mångfald är en tydlig del av SCA:s hållbarhetsplattform. Bolagets skogsbruk är FSC/PEFC-certifierat.

SCA beskriver hur de arbetar med biologisk mångfald genom fyra olika angreppssätt och nämner bl.a. återskapande av våtmarker. Dessutom har SCA satt ett tydligt mål för biologisk mångfald: ”...bolagets

skogar ska vara minst lika rika på biologisk mångfald, naturupplevelser och råvara i framtiden som idag”.

FORTUM (19 POÄNG)

Fortum är ett börsnoterat finskt energibolag (omsättning 4,5 miljarder €). Fortum är högt rankat på Biodiversitetsindex lista över de 100 största nordiska företagen för att bolaget arbetar aktivt med biologisk mångfald, har satt ett ambitiöst mål om Biodiversity Net Gain (BNG), och givetvis för att bolaget kommunicerar detta ansvarstagande.

Fortum har en Biodiversity Action Plan som redogör för bolagets mål, ansvar, tidsplanering samt partners rörande biologisk mångfald. Bolaget är också tydligt med att det arbetar aktivt med frågor om biologisk mångfald i sin värdekedja. Exempelvis beskriver bolaget hur biologisk mångfald är en av de aspekter som utvärderas vid bland annat inköp av råvaror såsom kol. Fortum redogör även för olika habitatrestaureringar som genomförts under året, med tydliga beskrivningar av platser, arealer, de arter som åtgärderna inriktar sig mot samt vilka åtgärder som vidtagits.

ØRSTED (19 POÄNG)

Ørsted är ett börsnoterat danskt energibolag (omsättning 5,8 miljarder €). Ørsted är högt rankat på Biodiversitetsindex lista över de 100 största nordiska företagen för att bolaget arbetar aktivt med biologisk mångfald, har satt ett mål som motsvarar NoNetLoss samt implementerar hänsynshierarkin i sin projektutveckling.

Ørsted rapporterar om bolagets *"offshore wind policy for biodiversity protection"* som utförligt beskriver hur bolaget arbetar med biologisk mångfald, och hur de aktivt arbetar med att undvika och minska påverkan på marina ekosystem. Ørsted uttrycker också behovet av vetenskapliga data kopplade till biologisk mångfald, och att bygga kunskap. Bolaget är tydligt med att omställningen mot grön energi genom utbyggnaden av off-shore vindkraft inte får ske på bekostnad av biologisk mångfald.

ÖVRIGA GODA EXEMPEL

Goda exempel har en kraft att inspirera andra att lära och följa efter. Här lyfter vi fram några bolag som på väldigt olika sätt representerar goda exem-

pel på företags rapportering på och ansvarstagande för biologisk mångfald.

MAERSK (10 POÄNG)

Maersk är ett danskt rederiföretag (omsättning 25,8 miljarder €), ett av världens största i sin bransch. Maersk väljer i sin hållbarhetsredovisning att lyfta två viktiga aspekter kopplade till haven, dels den enorma press som haven utsätts för och de faktorer som driver på den negativa utvecklingen, dels att haven, med en växande befolkning, kommer att bli en allt viktigare källa till energi- och matproduktion.

Maersk beskriver sin egen utgångspunkt i detta som ”doing no harm”. I sitt arbete med att uppnå detta jobbar bolaget med att undvika utsläpp i haven, minska ljud som stör marint liv, bygga kunskap och understödja forskning om haven med aktörer såsom World Ocean Council samt med att röja plast från haven genom samarbete med The Ocean Cleanup.

FINNAIR (10 POÄNG)

Finnair är ett finskt flygbolag (omsättning 2,6 miljarder €). I sin hållbarhetsredovisning är Finnair tydligt med att biologisk mångfald är grunden till ett flertal ekosystemtjänster som har direkt relevans för bolagets affärer och branschen i stort, däribland estetiska tjänster (fritt översatt vacker natur och ett levande växt- och djurliv). I sin hållbarhetsredovisning beskriver Finnair även konkret arbete med frågor som knyter an till biologisk mångfald, främst att bolaget utvärderar potentiella effekter på miljön och den biologiska mångfalden i sin planering av olika resmål. Bolaget tydliggör också sitt förbud att transportera jakttroféer från hotade arter.

Finnair beskriver hur frågor om biologisk mångfald kommer att bli allt viktigare i och med flygbranschens utfasning av fossila bränslen. Företaget vill redan nu säkerställa att denna produktionsomställning inte leder till avskogning och nyttjande av våtmarker eller en minskning av mark som är viktig för matproduktion.

METSÄLIITTO-KONSERNI (13 POÄNG), STORA ENSO (16 POÄNG) OCH UPM (13 POÄNG)

Metsäliitto-konserni (omsättning 5 miljarder €), Stora Enso (10 miljarder €) och UPM (10 miljarder €) är alla finska skogsbolag. Vi har valt att presente-

ra bolagen samlat som ett gemensamt gott exempel. På många sätt matchar de varandra i ambitionsnivå, vad de rapporterar och hur de beskriver sitt konkreta arbete med biologisk mångfald.

Alla tre bolagen har identifierat biologisk mångfald i sina väsentlighetsanalyser, alla redovisar KPI:er för biologisk mångfald, alla ställer krav vid inköp samt beskriver utförligt sitt arbete med hållbart skogsbruk och biologisk mångfald, liksom varför detta är viktigt.

Några mer unika drag i de olika bolagens hållbarhetsredovisningar är Stora Enso's illustrativa helsida om bolagets arbete med "Biodiversity management practices in Northern forests", Metsäliitto's KPI:er och data om biologisk mångfald som sätter deras arbete i siffror samt UPM's utveckling av metoder och indikatorer för att mäta biologisk mångfald och därigenom säkerställa hur de når målet om att bibehålla och förbättra biologisk mångfald i de egna skogarna.

NORSK HYDRO (12 POÄNG)

Norsk Hydro är ett norskt industribolag specialiserat på aluminium (omsättning 16 miljarder €). Företaget har ett mål för biologisk mångfald, lyfter in frågan i väsentlighetsanalysen, har KPI:er, ser risker med degradering av biologisk mångfald samt beskriver sitt arbete med biologisk mångfald. Bolaget beskriver rehabilitering av gruvor och etablerandet av Biodiversity Research Consortium Brazil-Norway.

Mest intressant är nog dock bolagets kommunikation kring kopplingen mellan deras egen verksamhet och biologisk mångfald. De erkänner att påverkan på biologisk mångfald är en av deras största effekter på miljön, de redovisar att ett flertal av deras inputs i värdekedjan leder till en påverkan av biologisk mångfald. I siffror presenterar de antal observerade hotade arter samt den ackumulerade storleken på de arealer där ingrepp skett på grund

av deras gruvverksamhet som ett sätt att redogöra för påverkan på biologisk mångfald.

BONAVA (8 POÄNG)

Bonava är ett svenskt fastighetsbolag (omsättning 1,4 miljarder €). Bonava har genom sitt arbete med hållbar markanvändning placerat sig ganska högt upp listan över de svenska bolagen. "Biologisk mångfald "... och andra ekologiska värden" är något som beaktas vid nyproduktion och projekt inom tidigare outnyttjad mark. Vidare redovisar Bonava både sin positiva och negativa inverkan på den biologiska mångfalden genom att framhäva "Andel projekt med väsentliga insatser för bevarande av ekologiska värden" samt genom att uppge antalet arter av skyddsvärd karaktär som påverkas av verksamheten.

IKEA (14 POÄNG)

IKEA är ett svenskt möbelföretag (omsättning 2,6 miljarder €). IKEAs hållbarhetsstrategi heter People & Planet Positive. På miljöfronten lyfter IKEA tre tunga åtaganden; att Ikea ska bli ett cirkulärt företag, att de ska bli klimatpositiva samt att de ska regenerera resurser, skydda ekosystem och förbättra den biologiska mångfalden.

IKEAs största påverkan på den biologiska mångfalden sker genom deras stora inköp av material, däribland skogsråvara och bomull. Detta är något som IKEA förstår och de jobbar därför mycket med ansvarsfulla inköp och ett brett grepp gällande hållbarhet vid materialbedömning vilket inkluderar aspekter såsom biologisk mångfald och markanvändning. De har bland annat som mål att 100 % av skogsråvaran de köper in ska vara FSC-certifierad, något de benämner som "...becoming forest positive"

IKEA kommunicerar också en insikt som relaterar till tanken om de största bolagen som nyckelaktörer. En insikt som denna gång är kopplad till hållbara inköp av skogsråvara men som är applicerbar på betydligt fler områden än så:

"Considering our size, we can also make a difference by contributing beyond our own needs. We aim to transform the industry and make responsible forestry the norm. Forests sustain ecosystems and biodiversity and provide shelter and livelihoods to millions of people."

FEM ÅTGÄRDER FÖR DITT FÖRETAG NU

Biodiversitetsindex 2020 bygger på ett frågebatteri där varje fråga indikerar hur vi inom Ecogain bedömer att kraven småningom kommer att utvecklas. Du och ditt företag kan använda frågorna för att prioritera era åtgärder. Ett tips är att ordna en workshop med ledningsgruppen utifrån frågorna i Biodiversitetsindex. Vilka ska ni börja prioritera?

Enklare är att följa Ecogains råd för nybörjare. Här ger vi de fem första och viktigaste stegen för att framtidssäkra företagets verksamhet med hänsyn till biologisk mångfald.

UTBILDA

Tycker du fortfarande att det inte är helt tydligt varför fjärlars, fåglars och fiskars existens är viktigt för dig, ditt företag och mänsklighetens överlevnad? En utmaning för den biologiska mångfalden är just att den är så komplex. Klimatfrågan kan ibland tyckas enklare. Skaffa en konkurrensfördel genom att gå en grundutbildning kring biologisk mångfald och kopplingen till affärsnytta.

KARTLÄGG

Börja kartlägga på vilket sätt naturen är mest relevant för ditt företag. Vilken typ av natur eller vilka ekosystemtjänster är företaget eller leverantörerna mest beroende av? Vilka ekosystem har verksamheten störst påverkan på? Handlar det om elen som försörjer er, eller är det plasten, pappret, metallerna, cementen eller livsmedlen som används i era processer? Nånstans i värdekedjan finns naturen. Den är grunden för allt. Kartlägg vad som är mest väsentligt.

SÄTT MÅL

Ett effektivt sätt att börja få in biologisk mångfald i hållbarhetsarbete och affärsmodell är att sätta ett mål och bryta ned det i strategier. Då blir det konkret verkstad. Det här är steget efter kartläggning. Kanske målet ska handla om att göra grönt eller

ta ansvar för en art(se nedan), eller så är målet helt enkelt att få in biologisk mångfald i beslutsprocesserna. Ett mål kan vara biologisk mångfald-hänsyn i leverantörslöden. Ett modigt steg som kommer krävas av många företag tids nog är att anpassa verksamheten till vetenskapen om en fortsatt välfärd på denna planet? Då blir målet No Net Loss till 2030 och Biodiversity Net Gain till 2050.

GÖR GRÖNT

Ta vara på potentialen att skapa en grön miljö kring arbetsplatsen. Gör om kortklippta gräsytor till ängar för pollinerande insekter. Välj växter i rabatterna som tillför ekologiska värden. Anlägg en sandblotta i en sydslänt. Planera för ett grönt tak. Klä en vägg med grönt.

TA ANSVAR FÖR EN ART

Ditt företags först steg kanske ska vara att välja en ansvarsart som ni ska stödja så att den får förutsättningar för en livskraftigare population. Det finns många initiativ att välja bland. Lär er om arten och börja bygga kunskap om ekosystemen den vägen.

TIPS OM EN "LÄGSTA-NIVÅ"

Under arbetet med Biodiversitetsindex fick vi frågan: Vad är en anständig lägsta-nivå för ett företag? Vårt svar är att varje företag måste välja sin egen ambition. Här är två alternativ:

1. För att nå gult trafikljus i Biodiversitetsindex, sätt ett företagsmål för biologisk mångfald. Strategi och åtgärder följer efter.
2. Första steget mot mål i linje med vetenskapen är en väsentlighetsanalys. Science Based Targets Network tipsar: Identify your material biodiversity issues (value chain mapping); materiality related to risks and opportunities.

BUSINESS@ BIODIVERSITY SWEDEN

Business@Biodiversity Sweden är ett nätverk för storföretag och branschorganisationer som vill ligga i framkant med sitt miljöarbete, driva utveckling och arbeta med biologisk mångfald som en del av sin affärsmodell. Tanken är att ge tillgång till en kunskapsplattform med idéutbyte, föreläsningar och

utbildning. Vi går på djupet med begrepp som blir allt mer relevanta; vi tar del av omvärldsbevakning, internationella trender, forskning och utveckling. Framförallt ger nätverket möjlighet att mötas, diskutera och bli inspirerad i ett forum där engagemang räknas högre än förkunskaper.

TIDIGARE AKTIVITETER

MAJ 2019

Globala mål och hållbarhetsrapportering

AUGUSTI 2019

Studiebesök om hur företagen kan investera i ekosystemtjänster på sina marker genom att skapa ängsmark för pollinatörer

SEPTEMBER 2019

Frukostmöte med en uppdatering från Sveriges förhandlare vid konventionen för biologisk mångfald om hur vägen fram till COP15 var tänkt att se ut.

OKTOBER 2019

Webbinarium om hur det gick till när Cementa flyttade en hel bäck vid sitt dagbrott i Skövde. Resultat och lärdomar.

NOVEMBER 2019

Nätverksträff på temat finans och biologisk mångfald. Den internationella föreläsaren berättade om den ledande banken ASN Bank ifrån Holland, som satsar på en nettopositiv effekt på biologisk mångfald 2030.

FEBRUARI 2020

Den sista fysiska nätverksträffen innan corona handlade om vikten att inkludera människor i sitt arbete med biologisk mångfald. Föreläsare var bland annat en brittisk konsult inom globalt biologisk mångfald-arbete.

APRIL 2020

Webbinarium där en av de företagsansvariga vid konventionen för biologisk mångfald gav en uppdatering om läget inför COP15 och den zero-draft som har presenterats av CBDs mål.

MEDLEMMAR I BUSINESS@BIODIVERSITY SWEDEN³⁹

“Omvärldsbevakningen och bredden i nätverket skapar värde för oss! Nätverkets frågor aktualiseras mer och mer, och här får vi få utbyta erfarenheter med flera olika branscher.”

– Katarina Högfeldt-Forsberg,
Mälarenenergi

“Det mest värdefulla för oss har varit insikten i hur andra jobbar – och att vi får vara med och driva utvecklingen.”

– Sandra Lindgren, LKAB

Vill ni veta mer om nätverket eller kommande aktiviteter?

Kontakta emelie@businessandbiodiversity.se
eller besök www.businessandbiodiversity.se

NOTER

1. <https://www.slu.se/centrumbildningar-och-projekt/centrum-for-biologisk-mangfald-cbm/biologisk-mangfald/>
2. <https://www.worldwildlife.org/pages/living-planet-report-2018>
3. <https://www.worldwildlife.org/pages/living-planet-report-2018>
4. <https://ipbes.net/global-assessment>
5. <https://ipbes.net/global-assessment>
6. <https://reports.weforum.org/global-risks-report-2020/>
7. <https://www.weforum.org/reports/the-global-risks-report-2019>
8. <https://www.weforum.org/reports/the-global-risks-report-2018>
9. <https://www.weforum.org/reports/the-global-risks-report-2017>
10. <https://www.weforum.org/press/2020/01/half-of-world-s-gdp-moderately-or-highly-dependent-on-nature-says-new-report/>
11. <https://www.forskning.se/2019/11/26/biologisk-mangfald-spelar-roll-for-alla-hallbarhetsmalen/>
12. <http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1327217&dswid=6903>
13. Julia Baker, Balfour Beatty, vid nätverksträff med Business@Biodiversity Sweden, december 2018 (muntl.)
14. <https://www.weforum.org/agenda/2020/04/how-to-build-back-better-after-covid-19/>
15. <https://www.di.se/hallbart-naringsliv/svenska-toppchefer-dags-att-omprova-vart-samhalle/>
16. <https://www.riffreporter.de/flugbegleiter-koralle/pandemie-interview-settele-spangenberg/>
17. <https://www.slu.se/centrumbildningar-och-projekt/centrum-for-biologisk-mangfald-cbm/biologisk-mangfald/konventionen-cbd/>
18. <https://www.cbd.int/article/2020-01-10-19-02-38>
19. https://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/strategy/index_en.htm
20. <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12096-EU-2030-Biodiversity-Strategy>
21. Steffen et al. 2015
22. Webinar "Biodiversity Science Based Targets for Business & Finance" (2020-05-04), EU Business@Biodiversity Platform
23. da Silva m.fl. 2019: The evolution of corporate no net loss and net positive impact biodiversity commitments: Understanding appetite and addressing challenges
Gyan Charitha de Silva¹ | Eugenie Christine Regan^{1,2} | Edward Henry Beattie Pollard¹ | Prue Frances Elizabeth Addison
24. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/200309-sustainable-finance-teg-final-report-taxonomy_en.pdf
25. https://ec.europa.eu/info/sites/25/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/200309-sustainable-finance-teg-final-report-taxonomy_en.pdf
26. Listorna från Veckans Affärer (Sverige) och largestcompanies.se (Norden) är inte helt överlappande, därav 101 svenska bolag
27. <https://www.va.se/nyheter/2018/11/29/VA500-2018-insights/>
28. Branscherna kraftförsörjning och energi har slagits ihop
29. Företag som ingår i en global koncern med koncernens moderbolag i annan del av världen, liksom de fall då huvudkontoret ej är lokaliserat i Sverige, har noterats som N/A (No Answer) då det nationella dotterbolaget saknar separat hållbarhetsredovisning. Likaså har N/A noterats i de enstaka fall där information om företaget ej gått att hitta.
30. För ett fåtal bolag som saknar hållbarhetsredovisning eller motsvarande har i stället årsredovisningen granskats. Det har även förekommit fall där hållbarhetsrapporten refererar eller länkat till årsberättelse eller andra policydokument varpå dessa studerats i tillägg till hållbarhetsredovisningen. Det ska också nämnas att det vid enstaka tillfällen varit en annan uppdelning/konstruktion eller benämning på de undersökta dokumenten på grund av olika redovisningsansatser bland företagen men att de substantiellt varit likvärdiga.
31. <https://www.hagainitiativet.se/files/2020-04/haga-iniativet-rapport-2020-final.pdf>
32. <https://www.hagainitiativet.se/files/2020-04/haga-iniativet-rapport-2020-final.pdf>
33. The biodiversity consultant artikel
34. Företag av 92 då åtta bolag saknade data på nationell nivå.
35. <https://www.di.se/hallbart-naringsliv/8-av-sveriges-100-storsta-bolag-mater-paverkan-pa-biologisk-mangfald/>
36. <https://www.hagainitiativet.se/sv/Strategi>
37. <http://largestcompanies.se>
38. Branscherna kraftförsörjning och energi har slagits ihop
39. <http://largestcompanies.se>
40. Branscherna kraftförsörjning och energi har slagits ihop
41. 20 maj 2020

ecogain
living planet solutions

www.ecogain.se